

Pirmsskolas, sākumskolas,
pamata un vidējās
izglītības kopējo programmu
30. pielikums

ETNISKĀS KULTŪRAS KOPĒJĀ PROGRAMMA

I NODAĻA

KOPĒJAIS NOLIKUMS

1. Etniskās kultūras kopējā programma (turpmāk – Programma) nosaka Etniskās kultūras priekšmeta misiju, mērķi un uzdevumus, priekšmeta ietvaros attīstāmās kompetences, sasniegumu jomas un sasniegumu attīstību, priekšmeta mācību saturu, sasniegumu līmeņu pazīmes un skolēnu sasniegumu vērtējumu.

2. Etniskajai kultūrai ir nozīmīga loma, radot labvēlīgus apstākļus tādas personības attīstībai, kurai piemīt kultūras apzinātība, patriotiskums, nacionālā pašapziņa un pašvērtība, sabiedriskums, radošums un krietnums, kura cenšas ievērot veselīgu dzīvesveidu un citas laika pārbaudītas vērtības. Vēlme iepazīt savu senču kultūru ir iedzimta, tā rodas no nepieciešamības pēc pašidentifikācijas un sevis, savas vērtības apzināšanās. Programma veidota tā, lai skolēniem veidotos personiska saikne ar etnisko kultūru, ar tautas kultūras tradīciju, lai izveidotos viengabalaina etniskās kultūras aina, lai viņi iepazītu, pārņemtu, turpinātu un saglabātu tradicionālās vērtības, labāk iepazītu sevi, attīstītu garīgās un intelektuālās spējas, veidojot vērtībās balstītas attiecības ar dzimto kultūru, un kļūtu par nobriedušiem cilvēkiem ar spēcīgu sakņu izjūtu.

3. Etniskās kultūras priekšmeta uzdevums – radīt apstākļus, lai skolēni varētu apgūt etniskās kultūras pamatus un viņos veidotos kultūras apzinātība, iepazīstot tās dažādību, simbolu, ieražu, kā arī citu parādību un objektu izcelsmi, nozīmi un svarīgākās īpatnības, attīstot etniskās kultūras izpausmes spējas, izpratni par savas tautas kultūras savdabību un vērtībās balstītas attiecības ar citu tautu kultūrām. Programma vērsta uz to, lai skolēni iepazītu lietuviešu etnisko kultūru, un mazākumtautību kopienām piederīgie – arī savu etnisko kultūru Lietuvā.

4. Etniskā kultūra ietver dažādas cilvēka dzīves un kultūras mantojuma jomas – pasaules uztveri, mitoloģiju, tradicionālo uzvedību, ģimenes, dzimtas, kopienas un tautas svētkus, ieražas, tradicionālos amatus un saimniecisko darbību, etnogrāfisko reģionu savdabību, kultūrainavu un tradicionālo arhitektūru, tautastērpu, kulināro mantojumu, dialektus, mutvārdu, muzikālo, horeogrāfisko, kā arī spēļu un rotaļu folkloru, tautas mākslu, tradicionālos amatus, tautas medicīnu, etnokosmoloģiju un citas jomas. Etniskās kultūras sinkrētiskā rakstura dēļ etniskās kultūras audzināšana ietver visu priekšmetu mācību jomas. Īstenojot etniskās kultūras izziņas, izpausmes un vērtību refleksijas audzināšanas saturu, ir svarīga priekšmetu savstarpējā integrācija.

II NODAĻA

MĒRĶIS UN UZDEVUMI

5. Etniskās kultūras priekšmeta mērķis – radīt iespējas ikvienam skolēnam iepazīt etniskās kultūras savdabību un dzīvīgumu, attīstīt tautiskas identitātes un pašvērtības izjūtu, uzticību laika pārbaudītu tradīciju spēkam, kopienas izjūtu, izprast sevi kā tautas kultūras radošu turpinātāju, novērtēt un cienīt Lietuvas tautisko kopienu etniskās tradīcijas, kā arī pasaules kultūru dažādību.

6. Sākumskolas audzināšanas uzdevumi. Tiecoties sasniegt mērķi, skolēni:

6.1. apgūst savam vecumam atbilstošus etniskās kultūras parādību un vērtību izziņas pamatus, pētot tautas mantojuma dažādību un iepazīstoties ar citu tautu tradīcijām;

6.2. attīsta radošās spējas, realizē iedzimto vajadzību pēc rotaļām, spēlēm un jaunrades, izmēģinot dažādus etniskās kultūras izpausmes veidus;

6.3. ievēro tradīcijas, stiprina saikni ar tuvāko vidi (ģimeni, dzimtu, draugiem, kaimiņiem, klases un skolas kopienu, dzīvesvietu), veidojas uzvedības modelis, kura pamatā ir sabiedriskums un kopienas izjūta;

6.4. interesējas par citu tautu tradīcijām un to dažādību;

6.5. veido vērtībās balstītas nostādnes un tautisko identitāti, stiprinot saikni ar tautu un Tēvzemi.

7. Pamatskolas audzināšanas uzdevumi. Tiecoties sasniegt mērķi, skolēni:

7.1. pēta tautas tradīciju un etnogrāfisko reģionu kultūras īpatnības, savdabību un vērtības, saiknes starp dažādām kultūrām;

7.2. padziļina izpratni par etnisko kultūru kā pastāvīgi atjaunojošos, dzīvīgu tradīciju, kas dažādos veidos izpaužas atšķirīgos vēsturiskajos un kultūrsociālajos kontekstos;

7.3. paplašina etniskās kultūras izpausmes iespējas un savu radošumu, iekļaujot dažādas etniskās kultūras jomas, žanrus, formas un stilus, turpinot tradīcijas;

7.4. piemēro etniskās kultūras zināšanas un izpausmes spējas savās aktivitātēs, ģimenē, dzimtā, skolas un vietas kopienās, kā arī ārpus to robežām, apgūstot tautisko pašvērtību un kopienas izjūtu;

7.5. novērtē dažādu tautu tradīcijas;

7.6. veido tradīcijās pamatotas tikumiskās, ekoloģiskās un estētiskās nostādnes, kā arī atbildības izjūtu par etniskās kultūras vērtību kopšanas turpināšanos, to nepārtrauktību.

8. Vidusskolas audzināšanas uzdevumi. Tiecoties sasniegt mērķi, skolēni:

8.1. padziļina un sistematizē zināšanas par tautas etnisko kultūru un tās attīstību no vissenākajiem laikiem, salīdzina baltu kultūru ar citām kultūrām, pētot to korelāciju vēsturiskajos un kultūrsociālajos kontekstos;

8.2. analizē dažādu kultūru mantojuma un pašreizējo tradīciju savdabību, to dažādību;

8.3. stiprina etniskās kultūras izpausmes radošās spējas, turpinot tradīcijas, iedziļinoties dažādu jomu simbolikā, stilistikā un citās specifiskās īpatnībās;

8.4. radoši izmanto etniskās kultūras zināšanas un izpausmes spējas savā dzīvē;

8.5. diskutē par kultūras dažādību, tradicionālajām vērtībām un to nozīmi pašlaik;

8.6. veido tradīcijās pamatotu pasaules uztveri, kā arī atbildību par mantotās Lietuvas tradicionālās kultūras saglabāšanu un nepārtrauktību.

III NODAĻA

KOMPETENČU IZGLĪTĪBA

9. Īstenojot Programmu, skolēni apgūst izziņas, sociālo, emocionālo un veselīga dzīvesveida, radošuma, pilsoniskuma, kultūras, komunikācijas un digitālās kompetences.

10. Izziņas kompetence. Izziņas kompetenci skolēni apgūst, pētot tautas kultūras norises un objektus, to izcelsmi, nozīmi un savdabību, kā arī dažādību atšķirīgos vēsturiskajos un kultūrsociālajos kontekstos. Etniskās kultūras stundās skolēni noskaidro etniskās kultūras faktus un jēdzienus, apspriež dažādu subjektu (personu, kuras rada, kopj, krāj un pēta etniskās kultūras vērtības) lomu. Pārņemdami tautas kultūras tradīciju pieredzi, skolēni attīsta spējas iepazīt sevi un pasauli. Sasaistot dažādu etniskās kultūras jomu zināšanas, pieredzi un iemaņas, salīdzinot dažādas tradīcijas, veidojas etniskās kultūras kā kopuma izpratne.

11. Sociālā, emocionālā un veselīga dzīvesveida kompetence. Etniskās kultūras stundās skolēni veido harmoniskas savstarpējās attiecības, izprot savu lomu ģimenes, dzimtas, kopienas un tautas kultūrsociālajā dzīvē, pārņemdami tradicionālās uzvedības normas,

kopdami un turpinādami sociālajā vidē izveidojušās tradīcijas, analizēdami to maiņu un likumsakarības. Par pamatu ņemot no paaudzes paaudzei nodoto gudrību, skolēni mācās līdzjūtību un cieņu cits pret citu, veido ekoloģiskas nostādnes un ciešu saikni ar dabu, nepieciešamību rīkoties atbildīgi. Pētot veselības uzturēšanas un tautas medicīnas tradīcijas, spēlējami tradicionālās spēles un iedami rotaļās, dejodami tautas dejas, kā arī nodarbojami ar citām fizisko un psihisko veselību nostiprinošām etniskās kultūras aktivitātēm, skolēni apgūst veselīga dzīvesveida nostādnes un iemaņas.

12. Radošuma kompetence. Skolēni apgūst radošuma kompetenci, izpaužot tradicionālās kultūras pieredzi un apmierinot iedzimto radošās pašizpaušmes nepieciešamību. Viņi izvirza un izvērsē etnokultūras tradīcijās pamatotas idejas, analizējot, salīdzinot un saskaņojot dažādas etniskās kultūras jaunrades formas. Izvēlas interpretācijām un jaunradei noderīgus etniskās kultūras avotus, interpretē un veido darbus dažādās etniskās kultūras jomās. Prezentē, argumentēti novērtē savu un citu jaunradi, ņemot vērā tradīcijas, estētiku, kā arī nozīmīgumu sev un citiem.

13. Pilsoniskuma kompetence. Pilsoniskuma kompetenci skolēni apgūst, iepazīstot tradīciju spēku, kas pulcē un vieno kopienas, sabiedrību un tautu. Analizēdami senču gudrību, skolēni iedziļinās harmoniskas dzīves likumsakarībās, diskutē par identitātes, kopienas izjūtas, sociālās, kultūras un pilsoniskās atbildības nozīmi. Skolēni pēta paražu tiesības, veidojot harmonisku pasaules uztveri, vispusīgi saskanīgas attiecības ar dabu, no paaudzes paaudzē nododamo cieņu pret Labo, Dzīvību un Zemi, mīlestību pret Tēvzemi. Etniskās kultūras stundās skolēni apgūst solidaritāti un cieņu, salīdzinot un vērtējot savas un citu tautu tradīcijas, to savdabību. Dažādās etnokultūras aktivitātēs izpauž savu pilsoniskuma izpratni. Pilsoniskās nostādnes skolēni apgūst, aktīvi piedaloties kopienas un sabiedriskajā dzīvē, dodami savu ieguldījumu harmoniskas sociālās, kultūras un ekoloģiskās vides veidošanā.

14. Kultūras kompetence. Kultūras kompetenci skolēni apgūst, iedziļinoties kultūras atmiņā, veidojot zināšanās balstītu etniskās kultūras pašapziņu, izmēģinot dažādas etnokultūras izpaušmes, attīstot savas vēlmes un talantus, piedaloties etniskās kultūras darbībā, izprotot sevi kā ģimenes un dzimtas, kopienas, etnogrāfiskā reģiona un tautas tradīciju turpinātājus. Skolēni analizē savu etnisko kultūru, salīdzinādami dažādus tās aspektus ar citām kultūrām, novērtējot kultūras dažādību, pētot Lietuvas un pasaules kultūras mantojuma nozīmi pašlaik, pamatojot etniskās kultūras nozīmi personas pasaules redzējumā un identitātes veidošanā.

15. Komunikācijas kompetence. Komunikācijas kompetenci skolēni apgūst, dažādos veidos (vārdos, grafiski, mūzikā, dejā, teātra spēlē, medijos u.c.) izpaužot savu etniskās kultūras pieredzi un zināšanas, formulējot un pamatojot idejas, atbilstoši lietojot jēdzienus. Ar

etniskās kultūras izpausmēm skolēni stiprina savstarpējās saiknes un vēlmi pēc saskarsmes. Viņi komunicē, ievērojot tradicionālās uzvedības normas (uzmanību un cieņu pret sarunbiedru), izvēloties piemērotas izpausmes, veidojot pozitīvas savstarpējās attiecības, ņemot vērā komunikācijas tradīciju līdzības un atšķirības.

16. Digitālā kompetence. Digitālo kompetenci skolēni apgūst, mērķtiecīgi izmantojot digitālās tehnoloģijas informācijas meklēšanai, apstrādei un pasniegšanai, prezentāciju un etniskās kultūras projektu sagatavošanai, saskarsmei un sadarbībai; atbildīgi un droši lieto digitālos instrumentus, tehnoloģijas, ētiski komunicē digitālajā vidē.

IV NODAĻA

SASNIEGUMU JOMAS UN SASNIEGUMI

17. Programmā tiek izšķirtas trīs sasniegumu jomas, kuras ir kopīgas visā klasēm: Etniskās kultūras iepazīšana, Etniskās kultūras izpausmes un Etniskās kultūras vērtību refleksija. Sasniegumu jomu un sasniegumu nošķiršana notiek, vadoties pēc kompetencēm un to sastāvdaļu izpausmju aprakstiem, kā arī etniskās kultūras priekšmeta specifikas. Programmā sasniegumu jomas apzīmētas ar burtu (A, B, C), bet ar burtu un skaitli (piemēram, A1, A2) apzīmēti šīs sasniegumu jomas sasniegumi.

18. Etniskās kultūras iepazīšana (A). Pētot etniskās kultūras norises un objektus, apspriežot etniskās kultūras subjektu lomā un salīdzinot etnogrāfisko reģionu tradīcijas, skolēni iepazīst etniskās kultūras parādību savdabību, dzīvīgumu un dažādību atšķirīgos kultūrsociālos kontekstos. Sasaistot dažādas etniskās kultūras jomas un to korelāciju ģimenes un kopienas dzīvē, salīdzinot lietuviešu un citu tautu tradīcijas, skolēni mācās apjēgt etnisko kultūru kā kopumu. Šīs sasniegumu jomas skolēnu sasniegumi:

18.1. pēta etniskās kultūras norises un objektus atšķirīgos kontekstos (A1);

18.2. analizē etniskās kultūras jomas un to korelāciju (A2).

19. Etniskās kultūras izpausmes (B). Izmēģinot dažādus etniskās kultūras izpausmes veidus, kuri ietver dažādas etniskās kultūras jomas un žanrus, īstenojot tradīcijās pamatotas radošās idejas, skolēni paplašina iedzimto nepieciešamību pēc radošuma un pašizpausmes, kā arī saskarsmes spējas. Pētot un apspriežot tradicionālās kultūras jaunrades īpatnības un tās izmantošanas iespējas, daloties savā pieredzē, radoši izmanto etniskās kultūras zināšanas un izpausmes spējas savā darbībā. Šīs sasniegumu jomas skolēnu sasniegumi:

19.1. izpilda un interpretē dažādu žanru tautas daiļradi, kuras pamatā ir tradīcija (B1);

19.2. izvērza un radoši īsteno etniskās kultūras izpausmes idejas (B2).

20. Etniskās kultūras vērtību refleksija (C). Skolēni veido personiskas attiecības ar tautas paražām un pozitīvu attieksmi pret kultūru dažādību. Etnokultūras audzināšanas procesā skolēni savu izpratni par tradīciju nozīmi personas, ģimenes, sabiedrības, tautas un valsts dzīvē izpauž ar dažādiem līdzekļiem un dažādās formās. Argumentēti pamatojot etniskās kultūras vērtību, skolēniem veidojas viengabalaina pasaules uztvere, viņi apgūst sabiedrisku uzvedību, atbildību par etniskās kultūras vērtību kopšanu, saglabāšanu un turpināšanu. Šīs sasniegumu jomas skolēnu sasniegumi:

20.1. spriež par etniskās kultūras vērtību nozīmi (C1);

20.2. pauž personiskas attiecības ar etnisko kultūru (C2).

21. Skolēnu sasniegumu attīstība aprakstāma pēc sasniegumu jomām, reizi divos gados izvērtējot skolēnu pamatlīmeņa sasniegumus. Tabulā ar burtu (piemēram, A, B) apzīmētas sasniegumu jomas, ar burtu un skaitli (piemēram, A1, A2) apzīmētas šīs sasniegumu jomas sasniegumu grupa, ar burtu un trim skaitļiem (piemēram, A1.1.3, A2.1.3) apzīmēts šīs sasniegumu jomas konkrētais pamatlīmeņa sasniegums.

5 Sasniegums	1.–2. klase	3.–4. klase	5.–6. klase	7.–8. klase	9.–10. un I–II ģimnāzijas klases	III–IV ģimnāzijas klase
1. Etniskās kultūras iepazīšana (A)						
Pēta etniskās kultūras norises un objektus atšķirīgos kontekstos (A1).	Pēc kopējām iezīmēm spriež par tradīcijām, kas saistītas ar māju, ģimeni, dzimtu, dzīvesveidu (A1.1.3).	Spriež par tradīcijām, kas saistītas ar ģimeni, dzimtu, kopienu, dzīvesveidu, dzīvesvietu (A1.1.3).	Raksturo etnogrāfisko reģionu raksturīgākās iezīmes, kopienu dažādību, etniskās kultūras norises un objektus (A1.1.3).	Pēta un raksturo ar jaunatni saistītās tradīcijas, etniskās kultūras norises dažādos kultūrsociālajos kontekstos (A1.1.3).	No “sava” un “cita” aspekta analizē tradīcijas, etniskās kultūras norises un objektus, to nozīmi vēsturiskajos, kultūrsociālajos kontekstos (A1.1.3).	Pēta seno baltu kultūru: pasaules uzskatu, mitoloģiju un reliģiju, paražas, dzīvesveidu, baltu mantojumu kultūrainavā, kā arī citas norises un objektus (A1.1.3).
	Apspiež svarīgākās kalendārās	Analizē, raksturo un prezentē	Salīdzina atšķirīgu etnogrāfisko reģionu kalendārās ieražas	Analizē kalendāro un darba ieražu korelāciju ar dabas un	Analizē kalendāro svētku saikni ar mitoloģiju, reliģiju un	Pamatojoties uz dažādiem avotiem, pēta baltu kalendāro

	<p>ieražas un ģimenes locekļu darbus, kā arī cilvēka saikni ar dabu senajā pasaules uzskatā (A1.2.3).</p>	<p>kalendārās ieražas, kopienu darbus un svarīgākos amatus, raksturo cilvēka saikni ar dabu senajā pasaules uzskatā (A1.2.3).</p>	<p>un ar tām saistītos tradicionālos tirdzniecības veidus un amatus. Apspiež dabas nozīmi tradicionālajā kultūrā (A1.2.3).</p>	<p>astronomiskajām parādībām, to simboliku (A1.2.3).</p>	<p>tradicionālajiem darbiem. Apspiež tradicionālo amatu un uzņēmējdarbības veidu nozīmi Lietuvas saimnieciskajā dzīvē (A1.2.3).</p>	<p>ieražu simboliku, ar tām saistīto mutvārdu daiļradi un folkloru. Apspiež baltu amatus un saimniecisko darbību (A1.2.3).</p>
<p>Dalās iesaistos par bērnu folkloras, tautas mākslas un citiem jaunrades</p>	<p>Apspiež dažādu folkloras žanru darbus un tradicionālo tautas mākslu. Apspiež</p>	<p>Raksturo programmas saturā norādītos folkloras žanrus, muzicēšanas tradīcijas, izloksnes un lietišķo tautas mākslu. Salīdzina tradicionālo bērnu</p>	<p>Pēta programmas saturā norādītos folkloras žanrus un tautas tēlotājmākslu. Salīdzina autentisko un stilizēto tautas daiļradi (A1.3.3).</p>	<p>Pēta folkloras žanru dažādību un maiņu, mūsdienu tautas mākslu. Apspiež tautas daiļrades elementus amatieru un profesionāļu daiļradē (A1.3.3).</p>	<p>Analizē baltu mutvārdu, muzikālā un cita radošā mantojuma īpatnības, simboliku, savdabību, raksturo to vērtību, izdara</p>	

	veikumiem nosauc iemīļotākos (A1.3.3).	tautas daiļrades kolektīvo dabu un individuālās izpausmes (A1.3.3).	jaunradi senatnē un tagad (A1.3.3).			apkopojumu (A1.3.3).
--	--	---	-------------------------------------	--	--	----------------------

Analizē etniskās kultūras jomas un to korelāciju (A2).	Stāsta par vairākām etniskās kultūras jomām, pamatojoties uz ģimenes un dzimtas tradīcijām (A2.1.3).	Pēta informāciju no norādītajiem avotiem par vairākām etniskās kultūras jomām, skaidro to savstarpējās saiknes (A2.1.3).	Analizē informāciju no dažādiem avotiem par dažādām etniskās kultūras jomām, salīdzina tās (A2.1.3).	Analizē un sistematizē informāciju no dažādiem avotiem par dažādām etniskās kultūras jomām, salīdzina tās, norāda to korelāciju, izsaka secinājumus un atziņas (A2.1.3).	Pamatojoties uz zinātniskajiem darbiem un citiem avotiem, analizē dažādu etniskās kultūras jomu īpatnības, izdara apkopjošus secinājumus (A2.1.3).	Pamatojoties uz zinātniskajiem darbiem un citiem avotiem, analizē dažādas etniskās kultūras jomas un to korelāciju atšķirīgos vēsturiskajos un kultūrsociālajos kontekstos (A2.1.3).
--	--	--	--	--	--	--

	Dalās ar zināšanām par citu tautu no tuvākās vides (klases, skolas) tradicionālo kultūru (A2.2.3).	Raksturo lietuviešu un citu tautu no tuvākās vides (klases, skolas) tradīciju līdzības un atšķirības (A2.2.3).	Salīdzina lietuviešu un Lietuvas tautisko kopienu, kā arī kaimiņtautu tradīcijas, izsaka secinājumus un atziņas (A2.2.3).	Salīdzina lietuviešu un citu tautu kultūras īpatnības dažādās tradicionālās kultūras jomās (A2.2.3).	Salīdzina lietuviešu un citu tautu kultūras īpatnības dažādās tradicionālās kultūras jomās. Diskutē par lietuviešu tautas kultūras saiknēm ar citām tautām (A2.2.3).	Analizē un salīdzina baltu un citu seno kultūru norises un objektus. Diskutē par baltu un citu seno kultūru nozīmi pašlaik (A2.2.3).
2. Etniskās kultūras izpausmes (B)						
Izpilda un interpretē dažādu žanru tautas daiļradi, nodarbojas ar jaunradi, pamatojoties uz tradīcijām (B1).	Izpilda, interpretē un improvizē saturā norādīto žanru folkloras darbus (B1.1.3).	Izpilda, interpretē un improvizē saturā norādīto žanru folkloras darbus, māca citus (B1.1.3).	Izpilda, interpretē un improvizē saturā norādīto žanru folkloras darbus, spriež par izpildāmo darbu reģionālajām	Izpilda, interpretē, improvizē saturā norādīto žanru darbus, ņemot vērā etnogrāfisko reģionu tradicionālā	Izpilda, interpretē, improvizē saturā norādīto žanru darbus, diskutē par to izpildījuma īpatnībām (B1.1.3).	Izpilda, interpretē, improvizē saturā norādīto žanru darbus, diskutē par to īpatnībām. Prezentē baltu daiļrades elementu iekļaušanas

			iezīmēm (B1.1.3).	izpildījuma specifiku (B1.1.3).		savā jaunradē piemērus (B1.1.3).
--	--	--	----------------------	------------------------------------	--	-------------------------------------

5 Sasniegums	1.–2. klase	3.–4. klase	5.–6. klase	7.–8. klase	9.–10. un I–II ģimnāzijas klase	III–IV ģimnāzijas klase
	Izgatavo vienkāršus tautas mākslas un tradicionālo amatu izstrādājumus, tautas mūzikas un/vai skaņas instrumentus (B1.2.3).	Izgatavo dažādus tautas mākslas un tradicionālo amatu izstrādājumus, tautas mūzikas un/vai skaņas instrumentus (B1.2.3).	Izgatavo tautas mākslas un tradicionālo amatu izstrādājumus, tautas mūzikas un/vai skaņas instrumentus, izmēģinot dažādas tehnikas (B1.2.3).	Pamatojoties uz autentiskiem paraugiem un, radoši interpretējot, izgatavo tautas mākslas un tradicionālo amatu izstrādājumus, kā arī mūzikas instrumentus (B1.2.3).	Pamatojoties uz autentiskiem paraugiem un radoši interpretējot, izgatavo tautas mākslas un tradicionālo amatu izstrādājumus atbilstoši noteiktajiem kritērijiem (B1.2.3).	Pamatojoties uz muzeju eksponātiem, arheoloģiskajiem pētījumiem un citiem avotiem, izgatavo baltu mākslas izstrādājumus, senos mūzikas instrumentus un tos prezentē (B1.2.3).

Ierosina un radoši īsteno etniskās kultūras izpausmes un idejas (B2).	Ierosina etniskās kultūras izpausmes idejas un tās radoši izmēģina tuvākajā vidē (B2.1.3).	Pamatojoties uz tautas daiļrades paraugiem, ierosina etniskās kultūras izpausmes idejas un radoši tās īsteno klases, skolas un kopienas darbībā (B2.1.3).	Pamatojoties uz etniskās kultūras zināšanām, pieredzi un tautas daiļrades paraugiem, ierosina un radoši īsteno etniskās kultūras izpausmes idejas klases, skolas un vietas kopienas darbībā (B2.1.3).	Pamatojoties uz zināšanām, pieredzi un etniskās kultūras tradīciju, ierosina un radoši īsteno etniskās kultūras izpausmes idejas. Piedalās dažādās etniskās kultūras aktivitātēs (B2.1.3).	Pamatojoties uz zināšanām un etniskās kultūras tradīciju, diskutē par dažādām etniskās kultūras izpausmes iniciatīvām, ierosina un radoši īsteno etniskās kultūras izpausmes idejas. Piedalās dažādās etniskās kultūras aktivitātēs (B2.1.3).	Pamatojoties uz zināšanām par baltu kultūru un etnokultūras tradīciju, ierosina etniskās kultūras izpausmes idejas, radoši tās īsteno, piedalās dažādās etniskās kultūras norisēs, iniciē un īsteno etniskās kultūras projektus (B2.1.3).
---	--	---	---	--	---	---

8

5. Sasniegums	1.–2. klase	3.–4. klases	5.–6. klase	7.–8. klase	9.–10. un I–II ģimnāzijas klase	III–IV ģimnāzijas klase

	Vērtē savas un citu klasesbiedru etniskās kultūras izpausmes idejas, dalās iespaidos par paveikto (B2.2.3).	Vērtē savas un citu etniskās kultūras izpausmes idejas un to īstenošanu pēc noteiktajiem kritērijiem (B2.2.3).	Vērtē savas un citu etniskās kultūras izpausmes idejas, kā arī to īstenošanas veidus un apstākļus pēc noteiktajiem kritērijiem (B2.2.3).	Vērtē savas un citu etniskās kultūras izpausmes idejas, to īstenošanas veidus atšķirīgos kontekstos. Diskutē par ideju īstenošanas rezultātiem pēc apspriestajiem kritērijiem (B2.2.3).	Vērtē savas un citu etniskās kultūras izpausmes idejas, to aktualitāti, īstenošanas iespējas un izplatību. Spriež par īstenoto ideju rezultātiem, un to turpināšanos (B2.2.3).	No dažādiem aspektiem vērtē etniskās kultūras izpausmes idejas. Analizē un apkopo īstenoto ideju rezultātus, to perspektīvas (B2.2.3).
3. Etniskās kultūras vērtību refleksija (C)						

Spriež par etniskās kultūras vērtību nozīmi (C1).	Dažādos veidos (stāstot, zīmējot, izspēlējot u.c.) pauž savu izpratni par tradīciju nozīmi, min piemērus no tuvākās vides (C1.1.3).	Pamatojoties uz dotajiem kritērijiem, pauž savu izpratni par tradīciju nozīmi, min piemērus no tuvākās un citas labāk pazīstamas vides (C1.1.3).	Pamatojoties uz etnokultūras zināšanām, pauž savu izpratni par tradīciju nozīmi, min dažādus piemērus no tuvākās un tālākas vides (C1.1.3).	Sasaistot no dažādiem avotiem iegūto informāciju, pauž savu izpratni par tradīciju nozīmi, min dažādus piemērus ar atšķirīgu kontekstu (C1.1.3).	Interpretējot dažādus avotus, pauž savu izpratni par tradīciju nozīmi kultūrsociālos kontekstos (C1.1.3).	Interpretējot dažādus avotus un viedokļus, salīdzinot dažādus kultūrsociālos kontekstus, pamato savu izpratni par etniskās kultūras vērtībām, to nozīmi (C1.1.3).
	Dalās pārdomās par tradicionālo uzvedību saskarsmē ar dažāda vecuma cilvēkiem. Uzdod jautājumus un meklē atbildes par etniskās	Apspriež tradīciju nozīmi senatnē un tagad. Ierosina jautājumus un meklē atbildes par etniskās kultūras vērtībām, to saglabāšanu un	Pēta tradīciju nozīmi senatnē un tagad, reģionālo un tautisko pašapziņu. Spriež par etniskās kultūras vērtību pastāvīgas atjaunotnes, saglabāšanas un turpināšanas	Pamato tradīciju dzīvīgumu, diskutē par jaunatnes lomu to kopšanā. Spriež par etniskās kultūras pastāvīgās atjaunotnes, saglabāšanas un turpināšanas	Diskutē par tradīciju vērtību, salīdzinot pagātni un tagadni. Pamatojoties uz zināšanām un minot dažādus piemērus, spriež par etniskās kultūras saglabāšanu un nepārtrauktību, kā	Analizē baltu kultūras mantojuma vērtību, kā arī attiecības ar citām kultūrām, pēta etniskās kultūras nozīmi mūsdienu pasaulē (C1.2.3).

	kultūras vērtībām (C1.2.3).	turpināšanu (C1.2.3).	jautājumiem (C1.2.3).	jautājumiem (C1.2.3).	arī inovāciju pamatotību (C1.2.3).	
--	-----------------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	------------------------------------	--

	Pamatojoties uz pieredzi, dalās pārdomās par citu tautu tradicionālajām vērtībām (C1.3.3).	Apspiež kultūras daudzveidības vērtību, dalās pārdomās par citu pazīstamo tautu tradicionālajām vērtībām (C1.3.3).	Izsaka savu viedokli par dažādu tautu tradicionālo vērtību savdabību, kultūras dažādību, minot piemērus, no Lietuvas un citām valstīm (C1.3.3).	Spriež, dalās atziņās par dažādu tautu tradicionālo vērtību savdabību, cieņu pret kultūras dažādību, salīdzina Lietuvas un citu valstu nostādnes šai aspektā (C1.3.3).	Diskutē par tradicionālo vērtību nozīmi personas nacionālās pašapziņas un pašvērtības veidošanā, kā arī par cieņu pret kultūras dažādību. Saistībā ar šo tēmu analizē nacionālās un starptautiskās vienošanās (C1.3.3).	Izvērtējot vēsturisko un kultūrsociālo kontekstu, izvirza problēmjasautājumus un diskutē par atšķirīgu kultūru mantojuma un pašreizējo tradīciju savdabību, cieņu pret to dažādību (C1.3.3).
--	--	--	---	--	---	--

<p>Pauž personiskas attiecības ar etnisko kultūru (C2).</p>	<p>Izsaka ierosinājumus un komentē citu ierosinātās idejas par tradīciju saglabāšanu un nepārtrauktību savā ģimenē, dzimtā, klasē (C2.1.3).</p>	<p>Izsaka ierosinājumus, dalās pārdomās par tradīciju saglabāšanu un nepārtrauktību, kā arī izplatību ģimenē, dzimtā, klases, skolas un vietas kopienās (C2.1.3).</p>	<p>Novērtē biedriskumu un dalās ar idejām par kopienu tradīciju saglabāšanu, to nepārtrauktību un izplatību dažādās kopienās (C2.1.3).</p>	<p>Diskutē, iniciē, īsteno biedriskuma veicināšanas un tradīciju saglabāšanas aktivitātes dažādās vidēs (C2.1.3).</p>	<p>Iniciē darbības, tiecoties pēc tradīciju saglabāšanas un nepārtrauktības dažādās vidēs. Izsakot atziņas, pamato etniskās kultūras vērtību lomu personas pasaules redzējuma un identitātes formēšanā (C2.1.3).</p>	<p>Iniciē, organizē un īsteno aktivitātes, tiecoties pēc tradīciju saglabāšanas un nepārtrauktības dažādās vidēs. Pauž personiskas attiecības ar etniskās kultūras vērtībām, pamato to lomu personas identitātes formēšanā (C2.1.3).</p>
---	---	---	--	---	--	--

V NODAĻA MĀCĪBU SATURS

22. Mācību saturs. 1.–2. klase.

22.1. Cilvēka, ģimenes, kopienas, tautas saiknes un ieražas.

22.1.1. Cilvēks, ģimene, dzimta. Skolēni apspriež cilvēka un tā ķermeņa daļu simbolus, ģimenes attiecību atspulgu teicamās un dziedamās mutvārdu daiļrades piemēros. Apspiež ģimenes attiecību modeli tradicionālajā kultūrā, skaidro senos radniecības nosaukumus. Stāsta par savas ģimenes un dzimtas vēsturi, tradīcijām. Iepazīstas ar tautisko vārdu dažādību un vārda došanas tradīcijām. Mācās bērnu un ģimenes tematikas tradicionālās spēles un rotaļas, dejas, nostāstus, dainas, iekļauj tās savas radošajās izpausmēs.

22.1.2. Tradicionālā uzvedība un vērtības. Daloties savos iespaidos un izmantojot iegūtās etniskās kultūras zināšanas, skolēni apspriež un pauž savu viedokli par tradicionālo uzvedību un vērtībām saskarsmē ar vienaudžiem, vecākiem un jaunākiem cilvēkiem, viesiem. Iepazīst tradicionālo galda etiķeti, mācās to, izspēlējot ainas un rotaļājoties. Aplūko kopienas izjūtas, biedriskuma un darba mīlestības kā vērtības piemērus mutvārdu daiļradē, bišu simbola un draudzības nozīmi tradicionālajā kultūrā. Skaidro jokošanās tradīcijas, ar tām saistīto mutvārdu daiļradi.

22.1.3. Uztura tradīcijas. Izmantojot paraugus, skolēni nosaka tradicionālos ikdienas un svētku ēdienus, kā arī to gatavošanas veidus. Noskaidro maizes nozīmi ģimenes dzīvē, pēta “maizes ceļu”, atpazīst dažādas Lietuvā tradicionāli audzētas labības šķirnes. Skolēni lasa stāstījumus, mācās mīklas, sakāmvārdus, parunas, dainas par labību, maizi un citiem tradicionālajiem ēdieniem, izspēlē šīs tematikas spēles, iet rotaļās.

22.1.4. Veselības saglabāšanas tradīcijas. Skolēni apspriež “dzīvi pēc saules” – etniskajai kultūrai raksturīgo dienas režīmu. Iepazīst mājas uzkopšanas tradīcijas (ikdienā un pirms svētkiem), mācās mīklas, sakāmvārdus, parunas par tīrību un tās uzturēšanai izmantotos instrumentus (piemēram, slotu), skaidro ar tiem saistītos ticējumus. Pēta un saviem vārdiem izklāsta tradicionālajai kultūrai raksturīgo skatījumu uz kaitīgiem paradumiem.

22.2. Reģionālās identitātes izpausmes un dzīves vide.

22.2.1. Tradicionālais apģērbs un izskats. Skolēni raksturo tautastērpa svarīgākās iezīmes, nosauc tautastērpa galvenās sastāvdaļas (apģērpu, apavus, rotas un citus piederumus), salīdzina ģimenes locekļu tradicionālo ikdienas un svētku apģērpu. Apspiež meiteņu tradicionālo matu sakārtojumu. Mācās darināt tautastērpa detaļas (piemēram, noaust jostu), veido savu tautastērpu.

22.2.2. Dzimtene un mājas. Skolēni pēta tradicionālo izpratni par mājām un tās atspoguļojumu mutvārdu daiļradē. Mācās folkloras darbus par mājām. Pētot vizuālo materiālu vai apmeklējot etnogrāfisko ciemu, viensētu vai muzeju, iepazīstas ar tradicionālo viensētu, apspriež tās iekšējo un ārējo vidi, apkārtni. Interpretē tradicionālo viensētu dažādās radošās izpausmes formās.

22.3. Pasaules uztvere, cilvēka saikne ar dabu un saimnieciskā darbība.

22.3.1. Cilvēks un daba senajā pasaules uzskatā. Skolēni pēta mutvārdu daiļradi par pasaules un cilvēka radīšanu. Minēdami piemērus, apspriež cilvēka un dabas paralēles tradicionālajā kultūrā. Formulē debess ķermeņu, zemes, vēja, ūdens, koku, meža nozīmi senajā lietuviešu pasaules uzskatā. Analizē nostāstus un citus avotus par svētajiem akmeņiem, avotiem, kalniem u.c. Pēc dotajiem paraugiem saviem vārdiem raksturo mitoloģiskās būtnes (pūķus, garīņus, milžus, rūķīšus u.c.), interpretē to simbolus savā radošajā darbībā. Mācās sakāmvārdus un mīklas par cilvēku, zemi, debesīm un citiem apspriežamajiem objektiem.

22.3.2. Kalendārās ieražas un ģimenes locekļu tradicionālie darbi. Skolēni skaidro kalendārā gada, gadalaiku un diennakts laika izpratni tradicionālajā kultūrā. Iepazīst un pēc iespējas izmēģina tautas izmantotos paņēmienus kalendārā un diennakts laika noteikšanai. Apspriež senos mēnešu, diennakts laika (stundu) nosaukumus. Pamatojoties uz pieredzi un etnokultūras zināšanām, raksturo atlidojošo gājputnu dienas, Veļu laiku. Apspriež “Āža vešanas” paražu ganību sezonas beigās. Pēta un saviem vārdiem raksturo paražas nozīmīgākajos ziemas svētkos – Ziemassvētku vakarā un Ziemassvētkos, Jaungadu, Zvaigznes/-žņu dienu, Meteņus. Skaidro, kādus tradicionālos darbus ģimenes locekļi strādājuši ziemā (vērpa, auda, pina, vija virves u.c.), veido ziemai raksturīgus mājas rotāšanas elementus – darinājumus no salmiem, grieztas figūras. Apspriež pārlidojošo gājputnu dienas, Pūpolu svētdienas un Lieldienu tradīcijas. Izšķir svarīgākos pavasara darbus: aršanu, sēšanu, ganību sākumu. Analizē, ar kādiem izsaucieniem gani saukuši klāt / dzinuši lopus, putnu balsu atdarinājumus un to dažādību. Formulē svarīgāko vasaras svētku – Jāņu (lt. *Rasos, Kupolės, Joninės*) – raksturīgākās iezīmes.

22.4. Tautas daiļrades mantojums, tā saglabāšana un turpināšanās.

22.4.1. Tautas daiļrades izpratne. Skolēni skaidro tautas daiļrades jēdzienu, min piemērus no tuvākās vides. Apspriež pieaugušo daiļradi komunikācijā ar bērniem (šūpuļdziesmas, modināšanu u.c.) un bērnu izpildāmo tautas mutvārdu daiļradi (skaitāmpantiņus, spēles, rotaļas, dziesmiņas, skaņu atdarinājumus, ātrrunas u.c.). Klausās, vēro un izmēģina to piemērus.

22.4.2. Mutvārdu, muzikālā, spēļu un rotaļu folklorā. Skolēni stāsta pasakas, kurām nav beigu, dzīvnieku un sadzīves pasakas, dzied tautasdziesmas. Spēlē minēšanas, dialogu, dziedamās bērnu spēles un rotaļas, rada ludziņas par etniskās kultūras tematiku. Spēlē tradicionālos bērnu mūzikas instrumentus.

22.4.3. Tautas māksla. Skolēni iepazīst raksturīgos lietuviešu tradicionālos ornamentus un izmanto tos savā daiļradē. Skaidro, kas ir tautas māksla, izgatavo vienkāršus tās darinājumus.

23. Mācību saturs. 3.–4. klase.

23.1. Cilvēka, ģimenes, kopienas, tautas saiknes un tradīcijas.

23.1.1. Ģimene, dzimta un kopiena. Pamatojoties uz iegūtajām etnokultūras zināšanām un savu pieredzi, skolēni apspriež ģimenes un dzimtas tradīciju nepārtrauktību/turpināšanos, min piemērus no savas vides. Pēta un salīdzina atšķirīgu paaudžu saiknes senāk un tagad. Skaidro, kāda ir krustvecāku loma tradicionālajā kultūrā. Pētot kopienas jēdzienu, raksturo savas klases, skolas, vietas kopienas. Diskutē par labām kaimiņattiecībām un kopienas dzīves tradīcijām, min šai tēmai atbilstošus sakāmvārdus, parunas un citus mutvārdu daiļrades piemērus. Izvērtējot tradīciju piemērus un daloties savā pieredzē, raksturo kopienas un dzimtas lomu svarīgākajos tradicionālās ģimenes rituālos – krustabās, kāzās un bērēs. Atpazīst tautu kā kopienas, skaidro svarīgākos tautiskos simbolus. Nosauc tuvākajā vidē esošās citas tautas, to biedrības un kopienas.

23.1.2. Tradicionālā uzvedība un vērtības. Pamatojoties uz sakāmvārdiem, parunām, pasakām un citu folkloru, skolēni pēta tradicionālās kopienas tikumu principus – līdzjūtību, rūpes par vājākajiem un tiem, kam tiek darīts pāri, cieņu pret vecākiem ļaudīm, savstarpējo palīdzību u.c. Nosauc un raksturo tradicionālos sasveicināšanās un atvadīšanās paradumus, kā arī vēlējumus. Skaidro saskarsmes tradīcijas un etiķetes īpatnības ģimenes rituālos – krustabās, kāzās, bērēs. Diskutē par tradicionālajai kopienai raksturīgo cieņpilno skatījumu uz kultūru un tās radītājiem, kā arī citiem izglītotājiem, gudrajiem ļaudīm.

23.1.3. Uztura un veselības tradīcijas. Daloties ar savām zināšanām un avotos atrasto informāciju, skolēni raksturo dažādu kalendāro svētku svarīgākos rituālos ēdienus, dažus no tiem arī pagatavo. Pēta dažādu tradicionālo pārtikas produktu un ārstniecības augu veselībai derīgās īpašības, atpazīst ārstniecības augus, pagatavo tēju vai citu dzērienu, ēdienus. Diskutē par norūdīšanās tradīcijām, skaidro senos mazgāšanās veidus, salīdzina pirts tradīcijas senatnē un tagad.

23.2. Reģionālās identitātes izpausmes un dzīves vide.

23.2.1. Tautastērps. Izmantojot vizuālos materiālus vai apmeklējot muzejus, skolēni noskaidro, no kādiem materiāliem ir šūts tautastērps, apspriež tā sastāvdaļu dažādību, ziemas un vasaras apģērbu. Iepazīstas ar tautastērpa detaļu (jostas, krekla, cimdu u.c.) nozīmi, to saistību ar dāvināšanas rituāliem. Izšķir tautisko jostu veidus (pītās, celotās, austās), pēta raksturīgos to rakstus. Salīdzina tautastērpa valkāšanas tradīcijas senāk un tagad. Zīmē vai citādi attēlo atsevišķas tautastērpa daļas, to materiālus, rakstus. Izmēģina vienkāršu jostu pīšanu, kreklu izšūšanu u.c.

23.2.2. Dzīvesvieta. Skolēni pēta dzīvesvietas kultūrainavu – arheoloģijas, vēstures, arhitektūras un dabas pieminekļus, vāc un apspriež ar tiem saistītos nostāstus, teikas un leģendas, skaidro vietvārdu izcelsmi. Pēc fotogrāfijām un citiem avotiem salīdzina dzimtās apkārtnes ainavu senāk un tagad. Meklē materiālus un prezentē pilsētas, ciemata vai ciema dibināšanas vēsturi, iepazīst apkārtņē pazīstamu, izcilu cilvēku darbību un viņu veikuma nozīmību.

23.3. Pasaules uztvere, cilvēka saikne ar dabu un saimnieciskā darbība.

23.3.1. Cilvēks un daba senajā pasaules uzskatā. Skolēni aplūko tradicionālās kultūras izpratni par dabas objektiem un parādībām (varavīksni, negaisu, zibeni u.c.), cilvēka un dabas saiknes, cieņu pret ikvienu dzīvību, dabas aizsardzību. Pēta Pasaules koka simbolu, minēdami piemērus no mutvārdu daiļrades un citas tautas daiļrades. Pamatojoties uz avotiem, raksturo galvenos lietuviešu dievus (Pērkonu, Žemīnu (latv. Zemes Māti, Māru), Gabiju (Uguns māti), Laimu u.c.), mitoloģizētos debess ķermeņus (Sauli, Ausekli, Dieva dēlu Mēnesi). Analizē ar mitoloģiskajām būtnēm (laumām, Nāvi, velniem u.c.) saistīto tautas daiļradi. Izzina dzīvnieku (zvēru, zalkšu, čūsku, putnu) mitoloģisko nozīmi. Apspiež Piena ceļa (lietuv. *Paukščių takas* – Putnu ceļš) jēdzienu.

23.3.2. Kopienas darbi un kalendārās ieražas tradicionālajā kultūrā. Skolēni apspriež tradicionālos bērnu, sieviešu un vīriešu darbus ciema kopienā. Noskaidro talkas jēdzienu un dažādu talku raksturīgākās kopējās iezīmes. Izšķir svarīgākos kopienas rudens darbus – kartupeļu rakšanu, ziemāju sēju, kulšanu, līnu mīstīšanu. Apspiež rudens vienādības un to mūsdienu tradīcijas. Formulē galvenās adventes tradīcijas un šī laika darbus, kopienai vakarējot, Ziemassvētku vakara tradīcijas, blūka vilkšanas tradīciju. Apspiež Sveču (lietuv. arī Pērkonas) dienas, sv. Agates (Gabijas, Maizes) dienas ieražas. Raksturo pavasara vienādības un to mūsdienu tradīcijas. Pēta Melu dienas tradīcijas. Raksturo Lieldienu laikposma (no Pūpolsvētdienas līdz Baltajai svētdienai) paražas. Aplūko pirmā zaļuma un ganību sākuma svētku Jurģu (lietuv. *Jorė*) un Vasarsvētku (lietuv. *Sekminių*) kā ganu svētku

līdzības un atšķirības. Dzied ganu dainas, izgatavo vienkāršus instrumentus un spēlē tos, iet kustību un dziesmu rotaļās, prezentē tradicionālo izjokošanu. Izšķir kopienu vasaras darbus – siena pļauju, rudzu pļauju, linu plūkšanu. Apspiež ciemā svarīgākos amatus. Pēta dzīvesvietas amatniecības tradīcijas.

23.4. Tautas daiļrades mantojums un nepārtrauktība.

23.4.1. Mutvārdu, muzikālā, spēļu un rotaļu folklorā. Skolēni skaidro skaitāmpantu, ātrrunu, sakāmvārdu, parunu, mīklu un citu īso izteicienu funkcionālo nozīmi / uzdevumu, izvēlas to izpildījuma formu (rīko sacensības, viktorīnas u.c.). Apspiež un stāsta melu un brīnumu pasakas, pasakas ar muzikāliem iekļāvumiem. Diskutē par šausmu stāstu tradīcijām. Dzied bērnu dainas par dabu. Iepazīstas ar bāreņu dainām un raudu tradīcijas kopējām iezīmēm. Raksturo tradicionālos ganību un medību skaņu un mūzikas instrumentus, dažus izmēģina. Iet teatralizētās un ķīlu izpirkšanas rotaļās. Pieraksta ģimenes un dzimtas dainas un citu mutvārdu daiļradi, spēles, rotaļas u.c.

23.4.2. Tautas māksla. Skolēni noskaidro tautas tradicionālās mākslas jēdzienu, izgatavo tās izstrādājumus (verbas, krāsotas olas, puzurus, Ziemassvētku rotājumus u.c.).

23.4.3. Kolektīvā un individuālā tradicionālā jaunrade. Skolēni apspriež tautas daiļrades kolektīvo būtību un individuālās radošās izpausmes. Pamatojoties uz tradicionālajiem paraugiem, rada pasakas, skaitāmpantiņus, ludziņas un citu jaunradi.

24. Mācību saturs. 5.–6. klase

24.1. Cilvēka, ģimenes, kopienas, tautas saikne un paražas.

24.1.1. Kopienas dažādība. Reģionālā un nacionālā pašapziņa. Skolēni pēta kopienas dažādību (klases, skolas, ciema vai mazpilsētas, mikrorajona u.c.), apspriež kopienas dzīves tradīcijas, salīdzina tās senatnē un tagad. Piesaista sevi noteiktai kopienai, spriež par tās tradīciju saglabāšanas un nepārtrauktības vai izplatības iespējām. Min atšķirīgu valstu kopienas tradīciju piemērus. Pamatojoties uz pētījumiem un paraugiem, skaidro, kas ir reģionālā un nacionālā pašapziņa, izsaka savus novērojumus par šo jautājumu. Izmantojot mutvārdu daiļradi un citus avotus, pēta dažādus tautas izcelsmes stāstus. Raksturo Lietuvas tautiskās kopienas un kaimiņtautas.

24.1.2. Tradicionālā uzvedība un vērtības. Minot piemērus no mutvārdu daiļrades un vēstures, skolēni spriež par tradicionālo vērtību – vispusīgas harmonijas un dzīves gudrības, dzimtas zemes un Tēvzemes mīlestības – aktualitāti pašlaik. Diskutē par smieklu un joku nozīmi etniskajā kultūrā, izšķir jokošanās tradīciju raksturīgākās īpašības, pēta tautas anekdošu dažādību un citus humoristiskās mutvārdu daiļrades piemērus. Pēta un kritiski novērtē tradicionālās lamas, lādēšanos un lāstus, to pozitīvos un negatīvos aspektus.

24.2. Reģionālās identitātes izpausmes un dzīves vide.

24.2.1. Tautastērps un arheoloģiskais tērps. Izmantojot dažādus avotus, skolēni raksturo XIX gs. un XX gs. sākuma tautastērpa savdabību dažādos Lietuvas etnogrāfiskajos reģionos – krāsas, rakstus, galvassegas, rotas un citas raksturīgas apģērba detaļas. Pēta atšķirīga statusa cilvēku tradicionālo apģērbu, atsevišķu tā detaļu uzdevumu un saistību ar rituāliem. Detalizētāk pēta sava (vai izvēlēta) etnogrāfiskā reģiona tautastērpu, veido tā modeli. Iepazīst seno baltu apģērba svarīgākās iezīmes un raksturīgās detaļas.

24.2.2. Etnogrāfiskie reģioni, valsts ainavas īpatnības. Skolēni apspriež Lietuvas etnogrāfiskos reģionus – Aukštaitiju, Dzūkiju (Dainavu), Suvalkiju (Sūduvu), Žemaitiju, Mazo Lietuvu. Iepazīstas ar dažādu reģionu izloksnēm, folkloru, dainām, instrumentālo mūziku un dejām, cilvēku dzīvesveidu un raksturu. Salīdzinot reģionus, raksturo svarīgākās to atšķirības. Noskaidro, kuram etnogrāfiskajam reģionam ir piederīga viņa dzīvesvieta un/vai no kāda reģiona ir cēlušies vecāki, vecvecāki un vecvecāku vecāki. Diskutē par izlokšņu tradīcijas turpināšanos, min piemērus par izlokšņu saglabāšanu citās valstīs. Apspiež baltu cilšu mantojumu kultūrainavā – pilskalnus un citus objektus, pēta to lomu baltu kultūrā un pašreizējo nozīmi.

24.2.3. Uztura un veselības uzturēšanas tradīcijas. Pētot dažādus avotus, skolēni izšķir Lietuvas etnogrāfisko reģionu kulinārā mantojuma īpatnības. Nosauc lietuviešu virtuvē izmantotās tradicionālās garšvielas, izzina to labumu veselībai. Raksturo Lietuvas etnisko kopienu nacionālos ēdienus. Diskutē par kulināro mantojumu mūsdienās. Iedziļinās veselīga dzīvesveida tradīcijās, tautas kustību un sporta spēļu un rotaļu doto labumu veselībai. Dalās savās zināšanās par šīm spēlēm, spēlē tās. Pēta veselības un slimības jēdzienu tradicionālajā kultūrā, slimnieka kopšanas un apmeklēšanas paradumus.

24.3. Pasaules uztvere, cilvēka saikne ar dabu un saimnieciskā darbība.

24.3.1. Daba tradicionālajā kultūrā un pasaules uzskatā. Pamatojoties uz vizuālajiem materiāliem un citiem avotiem, apmeklējot nacionālos un reģionālos parkus, tradicionālās saimniecības, agrotūrisma vai lauku tūrisma viensētas, skolēni pēta Lietuvas tradicionālos augus un dzīvniekus, iepazīst Lietuvas mājlopu un augu šķirnes. Minot piemērus, raksturo bišu simbolisko nozīmi, to saistību ar dievībām Austēju un Bubilu. Pēta augu un dzīvnieku simbolus tautas daiļradē, skaidro to simboliskās nozīmes, kā arī nozīmi lietuviešu kultūrā un pasaules uztverē, izceļot īpaši godā turētos augus un dzīvniekus (ozolu, zirgu u.c.), to saistību ar dievībām.

24.3.2. Kalendārās ieražas, tradicionālie uzņēmējdarbības veidi un tirdzniecības veidi. Pēc etnokosmoloģijas vai cita muzeja apmeklējuma un, pamatojoties uz dažādiem avotiem,

skolēni skaidro laika mērvienības, kā arī kalendāro svētku zīmes un simbolus. Iztirzā skaitļu simboliskās nozīmes. Raksturo tradicionālos ražas svētkus un jaunās rudens svētku ieražas (Sēņu svētkus, Baltu vienības dienu). Presentē rudens tirdziņu un gadatirgu tradīcijas. Skaidro Andrejdienas, adventes, Ziemassvētku vakara un Ziemassvētku tradīcijas, folkloras simboliku. Apspriež Ziemassvētku laikposma tirdziņus (*saldaturgi, šēškaturgi, žašu* u.c.). Formulē Ziemas vidus svētku tradīcijas. Minot piemērus, nosauc Meteņu (Aizgavēņa, liet. Užgavēņu) tradīciju līdzības un atšķirības dažādos Lietuvas reģionos. Apspriež pavasara gaidīšanas ieražas, salīdzina mūsdienu pavasara vienādību un Zemes dienas tradīcijas. Raksturo Sv. Kazimira (lt. *Kaziuko*) tirgus tradīcijas, dalās iespaidos. Skaidro Jāņu (lt. *Rasu, Kupolių*) ieražas, simbolus un rituālus, klausās un izpilda izvēlētos muzikālās folkloras darbus. Dalās iespaidos par Zāļu tirgu. Raksturo tradicionālos amatus Lietuvā – biškopību, zvejniecību, medības u.c. Apspriež to tradīcijas, rituālus, simboliku, korelāciju ar mitoloģiskajiem tēliem un atspulgu mutvārdu daiļradē. Pēta tradicionālās tirdzniecības formas, gadatirgus Lietuvā un atsevišķi etnogrāfiskajos reģionos. Apspriež seno baltu tirdzniecības saiknes ar citām zemēm (“Dzintara ceļu” u.c.).

24.4. Tautas daiļrades mantojums un nepārtrauktība.

24.4.1. Mutvārdu, muzikālā, spēļu un rotaļu folklorā. Skolēni izšķir teiku, nostāstu un leģendu īpašās iezīmes, min žanra piemērus. Skaidro dialekta, izloksnes un izloksnes variācijas jēdzienus. Apmeklējami dažādus etniskās kultūras un folkloras pasākumus, kā arī klausoties ierakstus, skolēni iepazīst dažādu Lietuvas reģionu dainas un citu tautas daiļradi, raksturo to reģionālās iezīmes, izpilda izvēlētos piemērus. Detalizētāk pēta kara un vēsturisko dainu žanru. Skaidro un formulē sutartīņu galvenās raksturīgākās iezīmes un izpildījuma dažādību (dziedamās, instrumentālās, dejojamas un rotaļu), klausās to ierakstus, izpilda izvēlētos piemērus. Dejo grupas dančus “Polka su ragučiais” (“Polka ar ragiem”), spēlē dažādas spēles un rotaļas. Pēta tradicionālos tautas mūzikas instrumentus, mēģina tos spēlēt, stāsta par muzicēšanas tradīcijām Lietuvā. Iepazīstas ar izdotajiem tautas spēļu un rotaļu krājumiem, salīdzina tradicionālās bērnu rotaļas un dejas ar tagadējām.

24.4.2. Tautas māksla. Skolēni raksturo lietišķo tautas mākslu (tekstila, keramikas, juveliermākslas, koka, metāla, ādas, klūgu, sakņu vai salmu darinājumus), apspriež to piemērus, apmeklējami muzejus vai izstādes, atbilstoši iespējām paši izgatavo darinājumus.

25. Mācību saturs. 7.–8. klase.

25.1. Cilvēka, ģimenes, kopienas, tautas saiknes un tradīcijas.

25.1.1. Jaunatnes ieražas un loma sabiedrībā. Skolēni pēta pusaudža gadu un jaunības jēdzienu tradicionālajā kultūrā, diskutē par skatījumu uz draudzību un mīlestību. Raksturo jauniešu brieduma rituālus (iniciācijas) un tradīcijas, to dažādību un maiņu. Pēta tradicionālo jauniešu, mīlestības dainu un romanču īpatnības, mācās dziedāt izvēlētās dainas. Iepazīst jaunatnes deju vakaru tradīcijas, salīdzina tās ar tagadējām. Skaidro tradicionālās dejas ētiku (uzlūgšanu uz deju, pateikšanos pēc tās u.c.), aplūko tradicionālo pāru deju un rotaļu dažādību, deju un spēlē tās. Analizē jaunatnes lomu tradīciju turpināšanā trimdā un izsūtījumā, cenšoties atjaunot Lietuvas neatkarību XX gs. etniskās kultūras (*Žygeiviu* (*žygeiviu*), romuviešu, novadpētniecības un folkloras) kustībās. Salīdzina jaunatnes tradīcijas dažādās valstīs.

25.1.2. Tradicionālā uzvedība un vērtības. Skolēni pēta viesmīlības un mielasta paražas senāk un tagad, apspriež tradicionālo galda dziesmu nozīmi un uzdevumu. Diskutē par savas un citu tautu tradicionālās uzvedības un tradicionālās etiķetes īpatnībām, pieklājības izpausmēm. Pamatojoties uz folkloru un citiem etnokultūras avotiem un minot piemērus, pamato cieņpilnas saskarsmes tradīcijas ar cita dzimuma, tautības, ticības, sociālā statusa cilvēkiem.

25.1.3. Uztura un veselības uzturēšanas tradīcijas. Skolēni pēta kalendāro svētku un dažādu sezonu tradicionālo ēdienkarti, apspriež to no veselīga dzīvesveida aspekta. Daloties ar sakrāto informāciju un savu pieredzi, raksturo un salīdzina uztura tradīcijas senāk un tagad. Novērtē citu valstu kulinārā mantojuma īpatnības, spriež par tā izplatību Lietuvā. Izmantojot vizuālos materiālus, izdevumus un citus avotus, pēta lietuviešu tradicionālo sporta spēļu dažādību, izspēlē dažādas spēles. Analizē etniskā sporta veidu attīstību un izplatību Lietuvā, min citu valstu tradicionālo sporta spēļu piemērus.

25.2. Reģionālās identitātes izpausmes un dzīves vide.

25.2.1. Tautastērps. Pamatojoties uz dažādiem avotiem, skolēni apspriež lietuviešu tautastērpa izcelsmi un attīstību, skaidro tā nozīmi nacionālās atdzimšanas laikposmā, starpkaru Lietuvā un tagad. Izmantojot vizuālos materiālus un citus avotus, salīdzina autentiskus tradicionālos tērpus un to stilizācijas starpkaru un vēlākajos laikposmos. Raksturo un novērtē citu Eiropas tautu nacionālos tērpus un to valkāšanas tradīcijas.

25.2.2. Tradicionālā arhitektūra un paražas. Skolēni iepazīstas mājas būvniecības, tās iesvētīšanas paražām un rituāliem, skaidro dažādu ēku vai to daļu uzdevumu un simbolisko nozīmi. Pēta dziedamo un sīko mutvārdu daiļradi par mājām, tajās esošajiem priekšmetiem, lauku sētas vidi. Vāc materiālus par Lietuvas tradicionālo ciemu un viensētu dažādību, salīdzina ar citu valstu tradicionālās lauku arhitektūras paraugiem. Diskutē par tradicionālās arhitektūras saglabāšanas mūsdienu arhitektūras ainavā nozīmi.

25.3. Pasaules uztvere, cilvēka saikne ar dabu un saimnieciskā darbība.

25.3.1. Tautas astronomija un tās simbolika. Skolēni skaidro pasaules modeļa jēdzienu, tā saikni ar kosmoloģiju. Pēta tautas paņēmienu debesspušu noteikšanai, senās iekārtas debess ķermeņu vērošanai. Noskaidro tradicionālajā kultūrā valdošo izpratni par astronomiskajām parādībām un debess ķermeņiem, kā arī mītus par tiem, to simboliku un simbolus mutvārdu daiļradē, ornamentos un tradicionālajos amatnieku izstrādājumos.

25.3.2. Kalendārās ieražas un tradicionālie darbi. Pamatojoties uz avotiem, skolēni pēta kalendāro un darba ieražu saikni ar dabas astronomiskajām parādībām. Formulē jaunatnes lomu rudens talku ieražās. Raksturo Rietumlietuvas savdabīgās linu mīstīšanas tradīcijas. Analizējot Mirušo piemiņas dienas (Veļu laika, lietuv. *Vēlinės*) un Helovīna izcelsmi, nozīmi un izpausmes, norāda to līdzības un atšķirības. Pēta meža ciršanas, spalvu plūkšanas un citas ziemas talkas. Apspriež maskošānās tradīcijas Ziemassvētku un Meteņu laikposmā, masku dažādību un nozīmi, izgatavo tās un piedalās budēļu gājienos. Pēta starpsvētku (laika no Ziemassvētkiem līdz Zvaigžņu dienai), laikposma no Ziemassvētkiem līdz Meteņiem, Pelnu dienas, gavēņa, Pusgavēņa tradīcijas. Apspriež Lieldienu dainu (lt. *lālavimo*) un šūpošanās tradīcijas pavasara laikposmā. Diskutē par tradicionālajiem un jaunajiem ar mīlestību un draudzību saistītajiem svētkiem (Mildas un Valentīna dienu). Salīdzina kopienas Vasarsvētku un *rytagonių* paražas, iepazīstas ar Rudzu lauka (*paruginėmis*) dainām un rotaļām, izpilda izvēlētos darbus. Pēta Jāņu (lt. *Rasos*) svētku izcelsmi, attīstību. Apspriež latviešu Līgo un Jāņu svētkus. Raksturo lietuviešu kalendāro svētku savdabību, to nozīmi Lietuvas sabiedrībā. Noskaidro svarīgākās tradicionālās zemkopības un lopkopības īpatnības Lietuvā. Analizē lina moku simboliku, izmanto tās elementus savu daiļradē.

25.4. Tautas daiļrades mantojums un nepārtrauktība.

25.4.1. Mutvārdu, muzikālā, spēļu un rotaļu folklorā. Skolēni analizē vēstītājfolkloras un retoriskās mutvārdu daiļrades dažādību. Raksturo mītus un mitoloģiskās dainas. Formulē balāžu īpatnības. Klausās, pēta partizānu, izsūtīto un trimdas dainas, izpilda tās. Noskaidro pāra izvēles un citu jaunatnes spēļu tradīciju. Apspriež tradicionālās pāru un kadriļas dejas, to mūziku, izpilda izvēlētas dejas. Iedziļinās tradicionālo deju klubu darbībā Lietuvā un citās valstīs. Atpazīst tradicionālo deju atspulgus mūsdienu jaunatnes dejās. Apspriež tradicionālās mūzikas kapelas, to danču repertuāru.

25.4.2. Tautas māksla. Skolēni raksturo tautas tēlotājmākslu (skulptūras, glezniecības un grafikas darbus, izgriezumus), apmeklējot muzejus vai izstādes, iepazīst tās dažādību.

25.4.3. Tautas daiļrades krāšana, tās izmaiņas. Skolēni apspriež mutvārdu daiļrades pierakstīšanas vēsturi, izveidotos folkloras un izlokšņu arhīvus, tautas mākslas fondus. Salīdzina autentisko un stilizēto tautas daiļradi. Nosaka *World music*, postfolkloras un pseidofolkloras (kiča) jēdzienus.

26. Mācību saturs. 9.–10. un I–II ģimnāzijas klase.

26.1. Cilvēka, ģimenes, kopienas, tautas saiknes un tradīcijas.

26.1.1. Tradīcijas “sava” un “cita” kontekstā. Pamatojoties uz pētnieku darbiem, skolēni pēta sava un citu jēdzienu ģimenes un kopienas paražās, kā arī rituālos. Salīdzina savas tautas un citu tautu tradicionālos ģimenes rituālus – krustabu, kāzu un bērnu tradīcijas. Pēta tautiešu kopienas un to tradīcijas citās valstīs. Diskutē par baltu izcelsmi, lietuviešu tautas kultūras saiknēm ar citām tautām, min piemērus.

26.1.2. Paražu tiesības un uzvedība. Pamatojoties uz etniskās kultūras un vēstures avotiem, skolēni pēta ģimenes un kopienas tradicionālo uzvedību, kā arī paražu tiesību atspulgu Lietuvas likumdošanas pamatu veidošanā, īpašuma un tiesiskuma jēdzienus dažādos laikposmos. Pamatojoties uz etniskās kultūras zināšanām, diskutē par vīriešu un sieviešu tiesībām, dzimumu saskarsmes īpatnībām. Raksturo, novērtē savu un citu tautu tradicionālās uzvedības normas, salīdzina ar mūsdienu dzīvi.

26.1.3. Uztura un veselības uzturēšanas tradīcijas. Skolēni pēta uztura paražu maiņu Lietuvā un kulinārā mantojuma nozīmi mūsdienu dzīvē. Salīdzina veselības uzturēšanas un higiēnas ievērošanas paražas Lietuvā un citās valstīs, ārstniecisko pārtikas produktu izmantošanu tradicionālajā virtuvē un tautas medicīnā. Pamatojoties uz etniskās kultūras avotiem, raksturo tautas medicīnas un veterinārijas īpatnības. Diskutē par lietuviešu un citu tautu tradicionālo sporta spēļu pašreizējo situāciju un nozīmi, spēlē izvēlētās spēles.

26.2. Reģionālās identitātes izpausmes un dzīves vide.

26.2.1. Tautastērps. Pamatojoties uz pētnieku darbiem, skolēni pēta tautastērpa veidošanās apstākļus un modes ietekmi uz tā attīstību. Nosauc reģionālās un atšķirīga sociālā statusa cilvēku tautastērpa atšķirības. Salīdzina lietuviešu tautastērpu ar Lietuvas tautisko kopienas un kaimiņtautu nacionālajiem tērpiem. Diskutē par tautastērpa nozīmi mūsdienu cilvēka dzīvē Lietuvā un citās valstīs.

26.2.2. Dialektu dažādība. Skolēni prezentē dialektu, izlokšņu un to paveidu dažādību Lietuvā, raksturo šo dzīvo tradīciju.

26.2.3. Etnogrāfiskie reģioni, ainavas un arhitektūras īpatnības. Izmantojot pētnieku darbus, skolēni analizē etnogrāfisko reģionu attīstību un to nosakošos faktorus. Pēta tradicionālās arhitektūras reģionālās atšķirības, raksturo dažādu tipu tradicionālos ciemus (ielas, kopas, izklienētos vai viensētu). Izšķir muižas un citus kultūrainavas objektus, apspriež to izmaiņas pēdējā gadsimta laikā. Diskutē par tradicionālās arhitektūras saglabāšanu Lietuvā un citās valstīs.

26.3. Pasaules uztvere, cilvēka saikne ar dabu un saimnieciskā darbība.

26.3.1. Pasaules uzskats, mitoloģija un reliģija. Skolēni analizē baltu ticības un mitoloģiskās pasaules ainas atspulgus kalendārajos, darba un ģimenes rituālos, paražās, mutvārdu daiļradē, tautas mākslā, tradicionālajos darinājumos, arhitektūrā, kapu pieminekļos u.c. Salīdzina seno baltu un sengrieķu, romiešu un citu tautu mitoloģiju un reliģiju. Spriež par baltu pasaules uzskata un kristietības saderību Lietuvas etniskajā kultūrā pēdējo gadsimtu laikā.

26.3.2. Kalendārās ieražas un tradicionālā saimnieciskā darbība. Skolēni pēta kalendāro svētku saiknes ar tradicionālajiem saimnieciskajiem darbiem un reliģiju. Skaidro ražas svētku saikni ar senču kultūru. Pēta mirušo pieminēšanas un kapu apmeklēšanas paradumus Lietuvā, salīdzina ar dažādu tautisko kopienu, kaimiņtautu un tālāk dzīvojošu tautu tradīcijām. Izšķir lietuviešu adventes, Ziemassvētku vakara un Ziemassvētku tradīciju savdabību citu tautu kontekstā. Iepazīst dažādu reliģisko konfesiju Ziemassvētku tradīcijas. Raksturo baltu un kristīgo tradīciju savīšanos lietuviešu Lieldienu laikposma rituālos un paražās, salīdzina atšķirīgu reliģisko konfesiju Lieldienu tradīcijas. Salīdzina Jāņu (*Rasos, Joninių, Kupolių*) svētku tradīcijas ar citu valstu vasaras vidus svētku tradīcijām. Pamatojoties uz avotiem, pēta Lielās Māras (lt. *Žolinių* – 15. augusts) svētku izcelsmi, paražas, tradīcijas, salīdzina ar kaimiņtautu un citu valstu tradīcijām. Apspiež tradicionālo darbu, amatu un uzņēmējdarbības veidu nozīmi Lietuvas saimnieciskajā dzīvē un to attīstību, analizē to izmaiņu iemeslus. Raksturo saimniecībā izmantotās tradicionālās tehniskās un mehāniskās iekārtas, pārvietošanās līdzekļus. Salīdzina tradicionālo izstrādājumu darināšanas veidus senatnē un tagad. Apspiež tradicionālos darbus un amatus Lietuvas nemateriālā kultūras mantojuma apkopojumā un UNESCO cilvēces reprezentatīvā nemateriālā kultūras mantojuma sarakstā, tautiskā mantojuma produktu un tradicionālo amatu meistarību sertifikāciju, analizē citu valstu piemērus.

26.4. Tautas daiļrades mantojums un nepārtrauktība.

26.4.1. Mutvārdu, muzikālā, spēļu un rotaļu folklorā. Skolēni analizē raudu īpatnības, misiju un simbolismu. Apspiež dziesmu dažādību, dziedāšanas tradīcijas izmaiņas. Pēta ģimenes dainu žanru, klausās un izpilda izvēlētos muzikālās folkloras darbus. Pēta mutvārdu,

muzikālās, deju, spēļu un rotaļu folkloras jaunrades formas, žanru dažādību, to īpatnības un izmaiņas, izpilda izvēlētos darbus, iekļauj tos savā jaunradē.

26.4.2. Teātris tradicionālajā kultūrā. Skolēni formulē “šķūņu” (klojimo) teātra un lietuviešu folkloras teātra nozīmi, raksturo to darbības īpatnības.

26.4.3. Tautas māksla. Apmeklējot izstādes un pamatojoties uz citiem avotiem, skolēni iedziļinās mūsdienu tautas mākslā, iespēju robežās veido tautas mākslas izstrādājumus.

26.4.4. Tautas daiļrades inovācijas. Skolēni pēta tautas daiļrades elementus amatieru un profesionāļu darbos – aranžējumos, stilizācijās, autordarbos.

27. Mācību saturs. III–IV ģimnāzijas klase.

27.1. Ģimenes un kopienas paražas baltu kultūrā.

27.1.1. Baltu ģenēze. Pamatojoties uz zinātnieku darbiem, skolēni apspriež baltu izcelsmi indoeiropiešu kontekstā.

27.1.2. Cilvēka dzīves cikla laikposmi un rituāli. Pamatojoties uz pētnieku darbiem un citiem avotiem, skolēni pēta baltu izpratni par svarīgākajiem cilvēka dzīves posmiem no agras bērnības līdz vecumam. Pēta kāzu rituālus un to nozīmi, vērtē tradīciju iekļaušanu mūsdienu kāzās. Raksturo dzimšanas, vārda došanas un krustabu ieražas un rituālus, diskutē par to atspulgiem mūsdienu krustabās vai vārda došanas svētkos. Iedziļinās bērnu audzināšanas tradīcijās, spriež par iespējām to pielāgot pašreizējai bērnu audzināšanai ģimenē un audzināšanas iestādēs. Mācās arhaiskās kāzu dainas, šūpuļdziesmas un citu folkloru, kas saistīta ar ģimenes svētkiem un paražām. Pēta arhaisko nāves un pēcnāves pasaules jēdzienu, raudu semantiku, bērnu paražas un rituālus, to izmaiņas.

27.1.3. Tradicionālā uzvedība. Skolēni analizē dažādos avotos izzināmo baltu tradicionālo uzvedību, izvērtējot kopienas lēmumu pieņemšanu krivulēs, vīriešu un sieviešu attiecības, cieņu pret senčiem, taisnīguma, darba mīlestības un citas svarīgākās vērtības. Pēta šo vērtību atspoguļojumu folkloras īsajās formās un vēstītājfolklorā, dainās, sutartīnēs un citā tautas daiļradē. Interpretē lietuviešu valodā saglabātās senās tikumiskās domāšanas formas, salīdzinot lietuviešu vārdus ‘*darna*’ (visaptveroša saskaņa, harmonija), ‘*dermė*’ (saderība), ‘*dora*’ (krietnums, tikumība) ar citiem vērtības apzīmējošiem vārdiem: ‘*darbas*’ (darbs), ‘*užderėjimas*’ (ražīga izaugšana), ‘*suderėjimas*’ (salīgšana, saderība) u.c. Iedziļinās Marijas Ģimbutienes pētījumos par Senās Eiropas matricentrisko kultūru un tās morālo/tikumisko nolikumu atspulgiem baltu kultūrā, kā arī to aktualitāti pašlaik. Analizē Lietuvas valdnieka

Ģedimīna vēstules, Lietuvas statūtus un citus senos dokumentus, atpazīstot tajos baltu paražu tiesības mantojumu.

27.1.4. Uzturs un rūpes par veselību baltu kultūrā. Skolēni pēta mūsu zemē lietotos senākos pārtikas produktus un to sagatavošanas veidus. Salīdzina baltu uzturu ar Lietuvas Dižkunigaitijas tradicionālo virtuvi. Pēta kalendāro un ģimenes svētku rituālo ēdienu simboliku un tās saistību ar baltu pasaules uzskatu. Apspiež baltu cilšu un LDK laika kulinārā mantojuma mūsdienu rekonstrukcijas. Analizē senās pirts tradīcijas, ar tām saistītos ticējumus, simboliku un rituālus. Raksturo arhaiskās baltu pirts saiknes ar somugru un slāvu pirtīm, salīdzina ar Romas un citu seno civilizāciju pirts kultūru.

27.2. Baltu kultūras atspoguļojums apģērbā un dzīves vidē.

27.2.1. Arheoloģiskais tērps. Pamatojoties uz pētījumiem, iepazīstoties ar muzeju ekspozīcijām vai, piedaloties dzīvās vēstures pasākumos, skolēni pēta I–XVI a. baltu apģērbu. Pēta baltu apģērba elementu simboliku, to saistību ar rituāliem un paražām. Atpazīst šos elementus XIX gs. lietuviešu un latviešu tautastērpos. Salīdzina baltu un citu zemju (skandināvu, ķeltu u.c.) arheoloģiskā tērpa rekonstrukcijas. Nosauc baltu apģērba pašreizējās valkāšanas tradīcijas dažādos pasākumos vai, veicot noteiktas darbības, tā izgatavošanas iespējas, apspriež un interpretē arheoloģiskā tērpa atsevišķu elementu izmantošanu mūsdienu apģērbā.

27.2.2. Baltu mantojums kultūrainavā. Skolēni pēta īpašo Lietuvas ainavas iezīmi – pilskalnus, to uzdevumu, saikni ar senajām baltu zemēm. Diskutē par pilskalnu, svētkalnu, elku kalnu etimoloģiju, attīstību un saglabāšanu. Analizē avotus un citus baltu ainaviskā mantojuma objektus – mitoloģiskos akmeņus, īpašus kokus, avotus, strautus u.c. Pēta senās baltu svētvietas, salīdzina ar citu pasaules kultūru senajām svētnīcām. Spriež par pilskalnu un citu baltu mantojuma objektu nozīmi mūsdienu kultūrā.

27.3. Pasaules uztvere, cilvēka saikne ar dabu un saimnieciskā darbība.

27.3.1. Pasaules uzskats, mitoloģiju un reliģija. Pamatojoties uz zinātnieku darbiem, skolēni pēta Lielās Pirmmātes (*Deivės Motinos*) reliģiju un vēlāko laikposmu baltu pasaules uzskata, mitoloģijas un reliģijas galvenās raksturīgākās iezīmes, avotus, attīstību. Analizē Sovija mītu un citu baltu kultūrai raksturīgu mitoloģisko priekšstatu nozīmi, cilvēka iedzimto attieksmi pret dabu, animisma pasaules uzskatu, svētuma izpratni. Izšķir pēcnāves dzīves jēdzienu, interpretē tā izpausmes kalendārajos, darba un ģimenes rituālos, mutvārdu un muzikālajā folklorā, tēlotājmākslā, izstrādājumos, arhitektūrā un citā mantojumā. Salīdzina baltu pasaules uzskatu, mitoloģiju un reliģiju ar citu seno kultūru mantojumu.

27.3.2. Kalendārās ieražas, amati un nodarbošanās. Skolēni raksturo baltu kalendāra un laika mērīšanas attīstību, cikliskā laika jēdzienu, izpratni par svētkiem un ikdienu. Pēta kalendāro ieražu, ar tām saistītās mutvārdu daiļrades, kā arī citas folkloras semantiku, īpatnības. Mācās kalendārās dainas, spēļu un citu folkloru. Pamato zemkopības un lopkopības svētku saikni ar dabas cikliem, dievībām, skaidro ar noteiktiem darbiem saistīto simboliku. Analizē baltu zemkopības, lopkopības, medību un zvejas īpatnības. Pēta baltu amatu un uzņēmējdarbības veidu dažādību (dzintara lasīšanu un apstrādi, kalēja amatu u.c.) citu tālaika Eiropas kultūru kontekstā. Norāda baltu tirdzniecības īpatnības dažādos laikposmos. Analizē baltu darbu, amatu, uzņēmējdarbības veidu rekonstrukciju un pārmantojamību, kā arī dažādas izplatības formas mūsdienīgu Lietuvas un plašākā Eiropas kultūras laukā.

27.4. Baltu jaunrades mantojums un nepārtrauktība.

27.4.1. Mutvārdu un muzikālā jaunrade. Pamatojoties uz dažādiem avotiem un analizējami piemērus, skolēni spriež par senas izcelsmes mutvārdu folkloras savdabību, simboliku un vērtību, pašreizējo izplatību. Pēta arhaisko sutartīņu īpatnības (dzejiskās, muzikālās, horeogrāfiskās), mācās sutartīnes dziedāt un dejot. Pēta citus senākos dziedamās folkloras žanrus – raudas, kara un vēsturiskās, kalendārās un darba dainas, mācās izvēlētās. Raksturo arhaiskos baltu mūzikas instrumentus – ragus, taures (daudītes), skudučus, kokles u.c., pēc iespējas tos arī spēlē.

27.4.2. Baltu māksla. Iepazīnušies ar muzeju eksponātiem, arheoloģiskajiem pētījumiem, vizuālajiem materiāliem un citiem avotiem, skolēni pēta baltu lietišķo mākslu, tēlotājmākslu un tradicionālo mākslu, iekļauj to elementus savā jaunradē.

VI NODAĻA

SKOLĒNU SASNIEGUMU VĒRTĒŠANA

28. Vērtēšana ir pastāvīgs skolēna sasniegumu, gūtā progresa, kā arī citas mācību pieredzes kontroles un apkopošanas process. Lai novērtētu mācību rezultātus, ir svarīgi noteikt skaidrus vērtēšanas kritērijus, kas atbilst Programmā uzskaitītajiem katra koncentras sasniegumiem. Pamatojoties uz vērtējuma datiem, tiek plānota turpmākā mācību norise, veicinot skolēna motivāciju un progresu. Tiek vērtēts tas, kas skolēniem ticis mācīts. Parādot skolēniem uzdevumu, ir jāpaskaidro, kā darbs tiks vērtēts, ko nozīmē “labi paveikt uzdevumu” un kādi ir vērtējuma kritēriji. Vērtēšana ir jāuztver kā palīdzība skolēnam sekmīgi mācīties, pilnveidoties un nobriest kā personībai. Skolēni tiek mācīti novērtēt savus sasniegumus, kā arī

labvēlīgi un vienlaikus prasīgi vērtēt citu darbus. Sniedzot vērtējumu, tiek uzsvērtas nevis kļūdas vai neveiksmes, bet gan tas, kādas sekmes un sasniegumus skolēns ir guvis.

29. Skolēna sasniegumi un progress ir vērtējami, izmantojot formējošo un apkopjošo vērtējumu. Mācību laikposma (trimestra, pusgada) sākumā ieteicams izmantot diagnostiskā vērtējuma uzdevumus, kas pēcāk palīdzēs kontrolēt katra skolēna gūtos sasniegumus. Sniegtie sasniegumu līmeņu apraksti ir paredzēti, lai novērtētu mācību sasniegumus un gūto progresu, pabeidzot noteiktu mācību posmu, mācībstundu ciklu.

30. Skolēnu sasniegumu līmeņu pazīmes sniegtas klašu koncentriem un ir aprakstītas, nošķirot četrus sasniegumu līmeņus: sliekšņa (1), apmierinošs (2), pamata (3) un augstākais (4). Tie palīdz skolotājam vērot, fiksēt un apkopot skolēnu individuālos sasniegumus un diferencēt uzdevumus. Pamata un vidējā izglītībā sasniegumu līmeņi tiek saistīti ar skolēna sasniegumu vērtējuma pazīmēm: sliekšņa (1) līmenis – 4, apmierinošs (2) līmenis – 5–6, pamata (3) līmenis – 7–8, augstākais (4) līmenis – 9–10. Sasniegumu apraksti ir orientējoša un rekomendējoša rakstura. Vērtējot skolēnu sasniegumus, ir no dažādiem aspektiem iejūtīgi jāizturas pret klases sastāvu (sociālo, etnisko u.c.), skolēnu audzināšanas vajadzībām un interesēm, individuālajām mākslinieciskajām spējām un kultūras pieredzi.

31. Sasniegumu vērtēšana sākumskolas izglītībā. Vērtēšanai ir jāatbilst sākumskolas vecumposma attīstības īpatnībām attiecībā uz izglītību un Programmā paredzētajiem audzināšanas uzdevumiem, cenšoties veicināt bērnu ieinteresētību, etniskās kultūras izziņas un izpausmes prieku. Sākumskolas izglītībā skolēnu sasniegumi ar atzīmēm netiek vērtēti. Mācot etnisko kultūru, visā audzināšanas procesā izmantojama formējošā vērtēšana, skolēnu sasniegumi aprakstāmi ar īsiem komentāriem un aprakstiem. Skolotāja uzdevums ir palīdzēt skolēnam saprast, ko viņš ir apguvis un ko vēl vajadzētu pamācīties. Skolēni mācās pēc noteiktajiem kritērijiem vērtēt savu un citu darbu.

32. Sasniegumu vērtēšana pamatskolas izglītībā. Etniskās kultūras mācību sasniegumi vērtējami ar atzīmēm, vairāk uzmanības pievēršot formējošam vērtējumam, veicinot skolēnu pašizglītošanos un motivāciju mācīties, stiprinot viņu pašapziņu un pašvērtības apziņu. Mācību sasniegumi apkopojami, vērtējot skolēnu progresu noteiktā mācību laikposmā – orientējoties pēc Programmā aprakstītajām sasniegumu līmeņu pazīmēm.

33. Sasniegumu vērtēšana vidējā izglītībā. Etniskās kultūras mācību sasniegumi vērtējami ar atzīmēm, saglabājot līdzsvaru starp formējošo un apkopjošo vērtējumu un koncentrējoties uz skolēnu patstāvīgu mācību iemaņu uzlabošanu. Galvenā uzmanība jāpievērš pētniecisko darbu vērtējumam. Mācību sasniegumi apkopojami, vērtējot skolēnu progresu

noteiktā mācību laikposmā – orientējoties pēc Programmā aprakstītajām sasniegumu līmeņu pazīmēm.

34. III un/vai IV ģimnāzijas klasē skolēni var izvēlēties izstrādāt gatavības/brieduma darbu.

VII NODAĻA

SKOLĒNU SASNIEGUMU LĪMEŅU PAZĪMES PĒC SASNIEGUMU JOMAS

35. Tabulās sniegti katra klašu koncentra sasniegumu apraksti četros līmeņos: sliekšņa, apmierinošs, pamata, augstākais. Sasniegumu līmeņu atzīmju tabulās ar burta un skaitļu kombinācijām (piemēram, A1.2.3) ar burtu apzīmētas sasniegumu jomas (A), pirmais skaitlis norāda sasniegumu grupu (1), otrais skaitlis – sasniegumu (2), bet trešais skaitlis – sasniegumu līmeni (3).

36. Sasniegumu līmeņu pazīmes. 1.–2. klase:

Sliekšņa (1)	Apmierinošs (2)	Pamata (3)	Augstākais (4)
1. Etniskās kultūras iepazīšana (A)			
Pēc dotā parauga vispārināti nosauc tradīcijas, kas saistītas ar māju, ģimeni, dzimtu un dzīvesveidu (A1.1.1).	Pēc vairākiem dotajiem piemēriem vispārināti formulē ar māju, ģimeni, dzimtu un dzīvesveidu saistītās tradīcijas (A1.1.2).	Vispārināti spriež par tradīcijām, kas saistītas ar māju, ģimeni, dzimtu un dzīvesveidu (A1.1.3).	Vispārināti spriež par tradīcijām, kas saistītas ar māju, ģimeni, dzimtu un dzīvesveidu, min piemērus no savas pieredzes (A1.1.4).
Nosauc svarīgākās kalendārās ieražas un ģimenes locekļu darbus (A1.2.1).	Spriež par svarīgākajām kalendāro ieražu tradīcijām, par ģimenes locekļu darbiem un cilvēka saikni ar dabu (A1.2.2).	Spriež par svarīgākajām kalendāro ieražu tradīcijām un ģimenes locekļu darbiem, kā arī cilvēka saikni ar dabu	Minot piemērus, vispusīgi spriež par svarīgākajām kalendāro ieražu tradīcijām un ģimenes locekļu darbiem, kā arī cilvēka saikni ar dabu

		senajā pasaules uzskatā (A1.2.3).	senajā pasaules uzskatā (A1.2.4).
Ar skolotāja palīdzību dalās iespaidos par bērnu folkloras, tautas mākslas un citu jaunradi. Nosauc vairākus sev mīļākos veikumus (A1.3.1).	Dalās iespaidos par bērnu folkloras, tautas mākslas un citu jaunradi. Nosauc vairākus sev mīļākos veikumus, mēģina tos raksturot (A1.3.2).	Dalās iespaidos par bērnu folkloras, tautas mākslas un citu jaunradi, nosauc iemīļotākos veikumus un tos raksturo (A1.3.3).	Dalās iespaidos par bērnu folkloras, tautas mākslas un citu jaunradi. Nosauc savus iecienītākos veikumus un tos raksturo, pamato savu viedokli (A1.3.4).
Pastāsta par vienu etniskās kultūras jomu (A2.1.1).	Pastāsta par pāris etniskās kultūras jomām, pamatojoties uz ģimenes un dzimtas tradīcijām (A2.1.2).	Stāsta par vairākām etniskās kultūras jomām, pamatojoties uz ģimenes un dzimtas tradīcijām (A2.1.3).	Stāsta par vairākām etniskās kultūras jomām, pamatojoties uz ģimenes un dzimtas tradīcijām, kā arī citām zināšanām (A2.1.4).
Pastāsta, ko zina par tuvākajā vidē (piemēram, klasē) sastopamu citas tautas tradicionālo kultūru (A2.2.1).	Dalās zināšanās par tuvākajā vidē (klasē, skolā) sastopamu citas tautas tradicionālo kultūru (A2.2.2).	Dalās zināšanās par tuvākajā vidē (klasē, skolā) sastopamo citu tautu tradicionālo kultūru (A2.2.3).	Minot piemērus, dalās zināšanās par tuvākajā vidē sastopamo citu tautu tradicionālo kultūru (A2.2.4).

21

Sliekšņa (1)	Apmierinošs (2)	Pamata (3)	Augstākais (4)
2. Etniskās kultūras izpausmes (B)			
Ar skolotāja palīdzību izpilda	Izpilda saturā norādīto žanru	Izpilda, interpretē un improvizē saturā	Raiti izpilda, interpretē un improvizē saturā

saturā norādīto žanru folkloras darbus (B1.1.1).	folkloras darbus (B1.1.2).	norādīto žanru folkloras darbus (B1.1.3).	norādīto žanru folkloras darbus (B1.1.4).
Pēc parauga izgatavo vienkāršus tautas mākslas un tradicionālo amatu darinājumus, tautas mūzikas un/vai skaņas instrumentus (B1.2.1).	Izgatavo vienkāršus tautas mākslas un tradicionālo amatu darinājumus, tautas mūzikas un/vai skaņas instrumentus (B1.2.2).	Pēc noteiktajiem kritērijiem izgatavo vienkāršus tautas mākslas un tradicionālo amatu darinājumus, tautas mūzikas un/vai skaņas instrumentus (B1.2.3).	Pēc noteiktajiem kritērijiem izgatavo un pamāca citus, kā izgatavot vienkāršus tautas mākslas un tradicionālo amatu darinājumus, tautas mūzikas un/vai skaņas instrumentus (B1.2.4).
Ar skolotāja palīdzību mēģina izvirzīt etniskās kultūras izpausmes idejas un raksturot tās ar saviem vārdiem (B2.1.1).	Ar skolotāja palīdzību ierosina etniskās kultūras izpausmes idejas un dažas piedāvātajā veidā izmēģina pazīstamās situācijās (B2.1.2).	Ierosina etniskās kultūras izpausmes idejas un tās radoši izmēģina tuvākajā vidē (B2.1.3)	Ierosina etniskās kultūras izpausmes idejas, tās pamato un īsteno tuvākajā vidē (B2.1.4).
Atbild uz dažiem vienkāršiem jautājumiem par etniskās kultūras izpausmes idejām un izpildītajiem darbiem (B2.2.1).	Ar skolotāja palīdzību novērtē savu un citu klasesbiedru etniskās kultūras izpausmes idejas, atbild uz jautājumiem par izpildītajiem darbiem (B2.2.2).	Novērtē savu un citu klasesbiedru etniskās kultūras izpausmes idejas, dalās iespaidos par izpildītajiem darbiem (B2.2.3).	Argumentējot vērtē savu un citu klasesbiedru etniskās kultūras izpausmes idejas, diskutē par izpildītajiem darbiem (B2.2.4).
3. Etniskās kultūras vērtību refleksija (C)			

Ar skolotāja palīdzību pauž savu izpratni par tradīciju nozīmi, minot dažus paraugus no tuvākās vides (C1.1.1).	Ar skolotāja palīdzību dažādos veidos (stāstot, zīmējot, izspēlējot u.c.) pauž savu izpratni par tradīciju nozīmi, min piemērus no tuvākās vides (C1.1.2).	Dažādos veidos (stāstot, zīmējot, izspēlējot u.c.) pauž savu izpratni par tradīciju nozīmi, min piemērus no tuvākās vides (C1.1.3).	Dažādos veidos (stāstot, zīmējot, izspēlējot u.c.) aktīvi pauž savu izpratni par tradīciju nozīmi, min dažādus piemērus no tuvākās vides (C1.1.4).
Dalās pārdomās, minot piemērus par tradicionālo uzvedību saskarsmē ar cilvēkiem. Jautāts mēģina meklēt atbildes par dažām etniskās kultūras vērtībām (C1.2.1).	Dalās pārdomās, minot vairākus piemērus par tradicionālo uzvedību saskarsmē ar dažāda vecuma cilvēkiem. Uzdod jautājumus un meklē atbildes par labāk zināmajām etniskās kultūras vērtībām (C1.2.2).	Dalās pārdomās, minot piemērus par tradicionālo uzvedību saskarsmē ar dažāda vecuma cilvēkiem. Uzdod jautājumus un meklē atbildes par etniskās kultūras vērtībām (C1.2.3).	Dalās pārdomās, minot piemērus par tradicionālo uzvedību saskarsmē ar dažāda vecuma cilvēkiem, salīdzinot pagātni un tagadni. Uzdod jautājumus un meklē atbildes par dažādām etniskās kultūras vērtībām (C1.2.4).

22

Sliekšņa (1)	Apmierinošs (2)	Pamata (3)	Augstākais (4)
Pamatojoties uz pieredzi, mēģina nosaukt dažas citu tautu tradicionālās vērtības (C1.3.1).	Pamatojoties uz pieredzi, fragmentāri stāsta par dažām citu tautu tradicionālajām vērtībām (C1.3.2).	Pamatojoties uz pieredzi, dalās pārdomās par citu tautu tradicionālajām vērtībām un izsaka savus uzskatus par tām (C1.3.3).	Pamatojoties uz pieredzi un etniskās kultūras zināšanām, dalās pārdomās par citu tautu tradicionālajām vērtībām un izsaka savus uzskatus par tām (C1.3.4).

Piedalās citu ierosināto ideju par tradīciju saglabāšanu un nepārtrauktību savā ģimenē, dzimtā un klasē apspriešanā (C2.1.1).	Piedalās citu ierosināto ideju par tradīciju saglabāšanu un nepārtrauktību savā ģimenē, dzimtā un klasē apspriešanā, analizē (C2.1.2).	Pats ierosina un komentē citu ierosinātās idejas par tradīciju saglabāšanu un nepārtrauktību savā ģimenē, dzimtā un klasē (C2.1.3).	Ierosina un komentē citu ierosinātās idejas par tradīciju saglabāšanu un nepārtrauktību savā ģimenē, dzimtā, klasē un vietējā sabiedrībā (C2.1.4).
---	--	---	--

37. Sasniegumu līmeņu pazīmes. 3.–4. klase

Sliekšņa (1)	Apmierinošs (2)	Pamata (3)	Augstākais (4)
1. Etniskās kultūras iepazīšana (A)			
Mēģina nosaukt tradīcijas, kas saistītas ar ģimeni, dzimtu, kopienu, dzīvesveidu un dzīvesvietu (A1.1.1).	Nosauc tradīcijas, kas saistītas ar ģimeni, dzimtu, kopienu, dzīvesveidu un dzīvesvietu (A1.1.2).	Apspiež tradīcijas, kas saistītas ar ģimeni, dzimtu, kopienu, dzīvesveidu un dzīvesvietu, kā arī min piemērus no savas pieredzes (A1.1.3).	No dažādiem aspektiem spriež par tradīcijām, kas saistītas ar ģimeni, dzimtu, kopienu, dzīvesveidu un dzīvesvietu, kā arī min piemērus no savas pieredzes (A1.1.4).
Daļēji formulē kalendārās ieražas, kopienu darbus un svarīgākos amatus (A1.2.1).	Formulē kalendārās ieražas, kopienu darbus un svarīgākos amatus, cilvēka saikni ar dabu senajā pasaules uzskatā (A1.2.2).	Analizē, raksturo un prezentē kalendārās ieražas, kopienu darbus un svarīgākos amatus, raksturo cilvēka saikni ar dabu senajā pasaules uzskatā (A1.2.3).	Analizē, raksturo, salīdzina un prezentē kalendārās ieražas, kopienu darbus un svarīgākos amatus, pēta cilvēka saikni ar dabu senajā pasaules uzskatā, min piemērus (A1.2.4).
Fragmentāri formulē dažādu folkloras žanru un	Mīnot piemērus, formulē dažādu folkloras žanru un	Mīnot piemērus, raksturo dažādu folkloras žanru darbus	Mīnot piemērus, no dažādiem aspektiem raksturo dažādu

tautas tradicionālās mākslas darbus, mēģina atbildēt uz jautājumiem (A1.3.1).	tradicionālās tautas mākslas darbus, daļēji atbild uz jautājumiem (A1.3.2).	un tradicionālo tautas mākslu. Apspiež tautas daiļrades kolektīvo dabu un individuālajām izpausmēm (A1.3.3).	folkloras žanru darbus un tradicionālo tautas mākslu. Diskutē par tautas daiļrades kolektīvo dabu un individuālajām izpausmēm (A1.3.4).
---	---	--	---

23

Sliekšņa (1)	Apmierinošs (2)	Pamata (3)	Augstākais (4)
Ar skolotāja palīdzību atrod informāciju un stāsta par vienu etniskās kultūras jomu (A2.1.1).	Norādītajos avotos atrod un apspriež informāciju par vairākām etniskās kultūras jomām, uzdod jautājumus un meklē atbildes (A2.1.2).	Pēc norādītajiem avotiem analizē informāciju par vairākām etniskās kultūras jomām, skaidro to savstarpējās saiknes, uzdodot jautājumus un meklējot atbildes (A2.1.3).	Pēc norādītajiem un citiem avotiem analizē informāciju par vairākām etniskās kultūras jomām, skaidro to savstarpējās saiknes, uzdod jautājumus, saviem vārdiem paskaidro (A2.1.4).
Dalās zināšanās par citas tautas no tuvākās vides (klases, skolas) tradicionālo kultūru (A2.2.1).	Dalās ar zināšanām par citu tautu no tuvākās vides (klases, skolas) tradicionālo kultūru (A2.2.2).	Raksturo lietuviešu un citu tautu no tuvākās vides (klases, skolas) tradicionālo kultūru, min piemērus (A2.2.3).	Minot piemērus, raksturo lietuviešu un citu tautu no tuvākās un tālākas vides tradicionālo kultūru (A2.2.4).
2. Etniskās kultūras izpausmes (B)			
Izpilda saturā norādīto žanru	Izpilda un interpretē saturā norādīto žanru	Izpilda, interpretē, improvizē saturā norādīto žanru	Raiti izpilda, interpretē, improvizē saturā norādīto žanru

folkloras darbus (B1.1.1).	folkloras darbus (B1.1.2).	folkloras darbus, māca citus (B1.1.3).	folkloras darbus, māca citus (B1.1.4).
Mēģina izgatavot dažādu tautas mākslas un tradicionālo amatu izstrādājumus, tautas mūzikas un/vai skaņas instrumentus (B1.2.1).	Izgatavo dažādus apspriestajiem kritērijiem daļēji atbilstošus tautas mākslas un tradicionālo amatu izstrādājumus, tautas mūzikas un/vai skaņas instrumentus (B1.2.2).	Izgatavo dažādus apspriestajiem kritērijiem atbilstošus tautas mākslas un tradicionālo amatu izstrādājumus, tautas mūzikas un/vai skaņas instrumentus (B1.2.3).	Izgatavo dažādus apspriestajiem kritērijiem pilnībā atbilstošus tautas mākslas un tradicionālo amatu izstrādājumus, tautas mūzikas un/vai skaņas instrumentus (B1.2.4).
Ierosina etniskās kultūras izpausmes idejas un mēģina tās īstenot klases un/vai skolas kopienas darbībā (B2.1.1).	Ierosina etniskās kultūras izpausmes idejas un īsteno tās klases un/vai skolas kopienas darbībā (B2.1.2).	Ierosina etniskās kultūras izpausmes idejas un radoši tās īsteno klases un/vai skolas kopienas darbībā (B2.1.3).	Izmantojot dažādus tautas daiļrades paraugus, ierosina etniskās kultūras izpausmes idejas un radoši tās īsteno klases un/vai skolas kopienas darbībā (B2.1.4).

24

Sliekšņa (1)	Apmierinošs (2)	Pamata (3)	Augstākais (4)
Mēģina vērtēt savas un citu etniskās kultūras izpausmes idejas un to īstenošanu (B2.2.1).	Intuitīvi saviem vārdiem novērtē savas un citu etniskās kultūras izpausmes idejas un	Novērtē savas un citu etniskās kultūras izpausmes idejas un to īstenošanu pēc noteiktajiem kritērijiem (B2.2.3).	No dažādiem aspektiem novērtē savas un citu etniskās kultūras izpausmes idejas un to īstenošanu pēc dotajiem

	to īstenošanu (B2.2.2).		un paša papildu kritērijiem (B2.2.4).
3. Etniskās kultūras vērtību refleksija (C)			
Formulē dažu tradīciju nozīmi, min dažus piemērus (C1.1.1).	Pamatojoties uz personisko pieredzi, formulē tradīciju nozīmi, min piemērus no tuvākās vides (C1.1.2).	Pamatojoties uz dotajiem kritērijiem, raksturo tradīciju nozīmi, min piemērus no tuvākās un citas labi pazīstamas vides (C1.1.3).	Pamatojoties uz pieredzi un etnokultūras zināšanām, raksturo tradīciju nozīmi, min dažādus piemērus (C1.1.4).
Ar skolotāja palīdzību spriež par tradīciju nozīmi. Pēc pamudinājuma dažkārt jautā un meklē atbildes par etniskās kultūras vērtībām (C1.2.1).	Spriež par tradīciju nozīmi. Pēc pamudinājuma uzdod jautājumus un meklē atbildes par etniskās kultūras vērtībām, to turpināšanos (C1.2.2).	Spriež par tradīciju nozīmi senatnē un tagad. Uzdod jautājumus un meklē atbildes par etniskās kultūras vērtībām, to turpināšanos (C1.2.3).	Saviem vārdiem raksturo tradīciju nozīmi senatnē un tagad. Uzdod jautājumus un patstāvīgi meklē atbildes par etniskās kultūras vērtībām, to nepārtrauktību un turpināšanos (C1.2.4).
Iesaistās kultūras daudzveidības vērtības apspriešanā (C1.3.1).	Iesaistās kultūras daudzveidības vērtības apspriešanā, daļēji formulē savu viedokli par izvēlētās citas tautas tradicionālajām vērtībām (C1.3.2).	Spriež par kultūras daudzveidības vērtību, dalās pārdomās par citu pazīstamo tautu tradicionālajām vērtībām, izsakot savu viedokli (C1.3.3).	Raksturo kultūras daudzveidības vērtību, aktīvi dalās pārdomās par pazīstamo citu tautu tradicionālās vērtības, izsakot savu viedokli (C1.3.4).

Izsaka ierosinājumus par tradīciju saglabāšanu, nepārtrauktību un izplatību ģimenē, dzimtā, klases dzīvē (C2.1.1).	Izsaka ierosinājumus par tradīciju saglabāšanu, nepārtrauktību un izplatību ģimenē, dzimtā, klases un skolas kopienās (C2.1.2).	Izsaka ierosinājumus, dalās pārdomās par tradīciju saglabāšanu, nepārtrauktību un izplatību ģimenē, dzimtā, klases, skolas un vietas kopienās (C2.1.3).	Aktīvi izsaka ierosinājumus un dalās pārdomās par tradīciju saglabāšanu, nepārtrauktību un izplatību ģimenē, dzimtā, klases, skolas un vietas kopienās (C2.1.4).
--	---	---	--

38. Sasniegumu līmeņu pazīmes. 5.–6. klase

1. Etniskās kultūras iepazīšana (A)			
Sliekšņa (1)	Apmierinošs (2)	Pamata (3)	Augstākais (4)
Fragmentāri apspriež etnogrāfisko reģionu raksturīgākās iezīmes, kopienu dažādību, dažas etniskās kultūras norises un objektus (A1.1.1).	Norāda dažas etnogrāfisko reģionu raksturīgākās iezīmes, kopienu dažādību, dažas etniskās kultūras norises un objektus (A1.1.2).	Raksturo etnogrāfisko reģionu raksturīgākās iezīmes, kopienu dažādību, etniskās kultūras norises un objektus (A1.1.3).	Raksturo un apkopo etnogrāfisko reģionu raksturīgākās iezīmes, kopienu dažādību, etniskās kultūras norises un objektus, min sava reģiona piemērus (A1.1.4).

<p>Formulē dažus etnogrāfisko reģionu kalendārās ieražas un ar tām saistītos tradicionālos tirdzniecības veidus un amatus, apspriež Lietuvas tradicionālo augu un dzīvnieku valsti (A1.2.1).</p>	<p>Formulē etnogrāfisko reģionu kalendārās ieražas un ar tām saistītos tradicionālos tirdzniecības veidus un amatus, raksturo Lietuvas tradicionālo augu un dzīvnieku valsti (A1.2.2).</p>	<p>Salīdzina atšķirīgu etnogrāfisko reģionu kalendārās ieražas un ar tām saistītos tradicionālos tirdzniecības veidus un amatus. Apspiež dabas nozīmi tradicionālajā kultūrā (A1.2.3).</p>	<p>Pamatojoties avotiem, salīdzina atšķirīgu etnogrāfisko reģionu kalendārās ieražas un ar tām saistītos tradicionālos tirdzniecības veidus un amatus. Minot piemērus, apspriež dabas nozīmi tradicionālajā kultūrā (A1.2.4).</p>
<p>Atpazīst programmas saturā norādītos folkloras žanrus, muzicēšanas tradīcijas, izloksnes, lietišķo tautas mākslu (A1.3.1).</p>	<p>Formulē programmas saturā norādītos folkloras žanrus, muzicēšanas tradīcijas, izloksnes, lietišķo tautas mākslu. Norāda dažas tradicionālās bērnu jaunrades senatnē un tagad atšķirības un līdzības (A1.3.2).</p>	<p>Raksturo programmas saturā norādītos folkloras žanrus, muzicēšanas tradīcijas, izloksnes un lietišķo tautas mākslu. Salīdzina tradicionālo bērnu jaunradi senatnē un tagad (A1.3.3).</p>	<p>Raksturo un apkopo programmas saturā norādītos folkloras žanrus, muzicēšanas tradīcijas, izloksnes, lietišķo tautas mākslu. Minot piemērus, salīdzina tradicionālo bērnu jaunradi senatnē un tagad (A1.3.4).</p>
<p>No norādītajiem avotiem atlasa informāciju par</p>	<p>Atlasa informāciju no dažādiem avotiem par dažādām etniskās kultūras</p>	<p>Analizē informāciju no dažādiem avotiem</p>	<p>Analizē un apkopo informāciju no</p>

dažādām etniskās kultūras jomām, daļēji salīdzina tās (A2.1.1).	jomām, pēc noteiktajiem kritērijiem salīdzina tās (A2.1.2).	par dažādām etniskās kultūras jomām, salīdzina tās (A2.1.3).	dažādiem avotiem par dažādām etniskās kultūras jomām, salīdzina tās, izsaka secinājumus, atziņas (A2.1.4).
Raksturo lietuviešu un izvēlētās Lietuvas tautiskās kopienas, kaimiņtautas tradīcijas (A2.2.1).	Salīdzina lietuviešu un izvēlētās Lietuvas tautiskās kopienas, kaimiņtautas tradīcijas (A2.2.2).	Salīdzina lietuviešu un Lietuvas tautisko kopienu, kā arī kaimiņtautu tradīcijas, izsaka secinājumus un atziņas (A2.2.3).	Salīdzina lietuviešu un Lietuvas tautisko kopienu, kā arī kaimiņtautu tradīcijas, izsaka un apkopo secinājumus un atziņas (A2.2.4).
2. Etniskās kultūras izpausmes (B)			
Izpilda saturā norādīto žanru folkloras darbus, fragmentāri spriež par izpildāmo darbu reģionālajām iezīmēm (B1.1.1).	Izpilda un interpretē saturā norādīto žanru folkloras darbus, spriež par izpildāmo darbu reģionālajām iezīmēm (B1.1.2).	Izpilda, interpretē, improvizē saturā norādīto žanru folkloras darbus, spriež par izpildāmo darbu reģionālajām iezīmēm (B1.1.3).	Raiti izpilda, interpretē, improvizē saturā norādīto žanru folkloras darbus, vispusīgi raksturo izpildāmo darbu reģionālās iezīmes (B1.1.4).

Izgatavo tautas mākslas un tradicionālo amatu izstrādājumus, tautas mūzikas un/vai skaņas instrumentus, kas minimāli atbilst apspriestajiem kritērijiem (B1.2.1).	Izgatavo tautas mākslas un tradicionālo amatu izstrādājumus, tautas mūzikas un/vai skaņas instrumentus, kas daļēji atbilst apspriestajiem kritērijiem (B1.2.2).	Izmēģinot dažādas tehnikas, izgatavo tautas mākslas un tradicionālo amatu izstrādājumus, tautas mūzikas un/vai skaņas instrumentus, kas atbilst apspriestajiem kritērijiem (B1.2.3).	Izmēģinot dažādas tehnikas, izgatavo tautas mākslas un tradicionālo amatu izstrādājumus, tautas mūzikas un/vai skaņas instrumentus, kas maksimāli atbilst apspriestajiem kritērijiem (B1.2.4).
Pamatojoties uz tautas daiļrades paraugiem, ierosina un mēģina īstenot etniskās kultūras izpausmes idejas klases, skolas darbībā (B2.1.1).	Pamatojoties uz etniskās kultūras zināšanām, pieredzi, tautas daiļrades paraugiem, ierosina un daļēji īsteno etniskās kultūras izpausmes idejas klases, skolas darbībā (B2.1.2).	Pamatojoties uz etniskās kultūras zināšanām, pieredzi, tautas daiļrades paraugiem, izvirza un radoši īsteno etniskās kultūras izpausmes idejas klases, skolas un vietas kopienas darbībā (B2.1.3).	Pamatojoties uz etniskās kultūras zināšanām, pieredzi un tautas daiļrades paraugiem, ierosina un apspriež etniskās kultūras izpausmes idejas un tās radoši īsteno klases, skolas un vietas kopienas darbībā (B2.1.4).
Izsaka viedokli par savām un citu etniskās kultūras izpausmes idejām, to īstenošanu (B2.2.1).	Novērtē savas un citu etniskās kultūras izpausmes idejas un to īstenošanu atbilstoši daļai no izvirzītajiem kritērijiem (B2.2.2).	Novērtē savas un citu etniskās kultūras izpausmes idejas, kā arī to īstenošanas veidus un apstākļus atbilstoši izvirzītajiem kritērijiem (B2.2.3).	Argumentējot vērtē savas un citu etniskās kultūras izpausmes idejas, kā arī to īstenošanas veidus un apstākļus atbilstoši izvirzītajiem kritērijiem (B2.2.4).
3. Etniskās kultūras vērtību refleksija (C)			

Pamatojoties uz pieredzi, minimāli pauž savu izpratni par tradīciju nozīmi, min atsevišķus labāk zināmos piemērus (C1.1.1).	Pamatojoties uz pieredzi, pauž savu izpratni par tradīciju nozīmi, min vairākus piemērus no tuvākās vides (C1.1.2).	Pamatojoties uz pieredzi, pauž savu izpratni par tradīciju nozīmi, min dažādus piemērus no tuvākās un tālākās vides (C1.1.3).	Pamatojoties uz pieredzi, vispusīgi pauž savu izpratni par tradīciju nozīmi, minot dažādus piemērus no tuvākās un tālākās vides (C1.1.4).
Atbild uz dažiem jautājumiem par tradīciju nozīmi, pastāvīgu etniskās kultūras vērtību atjaunošanos un nepārtrauktu turpināšanos (C1.2.1).	Izmantojot piemērus, nosauc tradīciju nozīmi. Iesaistās apspriešanā par etniskās kultūras vērtību pastāvīgu atjaunošanos un nepārtrauktu turpināšanos (C1.2.2).	Izmantojot piemērus, pēta tradīciju nozīmi senatnē un tagad, reģionālo un tautisko pašapziņu. Spriež par etniskās kultūras vērtību pastāvīgās atjaunotnes, kā arī saglabāšanas un nepārtrauktas turpināšanās jautājumiem (C1.2.3).	Izmantojot piemērus, pamato tradīciju nozīmi senatnē un tagad, reģionālo un tautisko pašapziņu. Ierosina un apspriež etniskās kultūras vērtību pastāvīgas atjaunotnes, kā arī saglabāšanas un nepārtrauktas turpināšanās jautājumus (C1.2.4).

27

Sliekšņa (1)	Apmierinošs (2)	Pamata (3)	Augstākais (4)
Formulē savu viedokli par citu tautu tradīcijām un kultūras dažādību (C1.3.1).	Formulē savu viedokli par dažādu tautu tradicionālo vērtību savdabību un kultūras dažādību, min dažus	Izsaka savu viedokli par dažādu tautu tradicionālo vērtību savdabību un kultūras dažādību, minot piemērus, no	Argumentējot izsaka savu viedokli par dažādu tautu tradicionālo vērtību savdabību un kultūras dažādību, minot piemērus no Lietuvas

	plašāk zināmos piemērus (C1.3.2).	Lietuvas un citām izvēlētajām valstīm (C1.3.3).	un citām valstīm, pamatojoties uz dažādiem avotiem (C1.3.4).
Komentē dažas kopienas izjūtas īpatnības, atbilstoši savām spējām izsaka ierosinājumus par kopienas tradīciju saglabāšanu, nepārtrauktību un izplatību (C2.1.1).	Novērtē kopienas izjūtu, izsaka ierosinājumus par kopienas tradīciju saglabāšanu, nepārtrauktību un izplatību kopienās (C2.1.2).	Novērtē kopienas izjūtu, izsaka ierosinājumus par kopienas tradīciju saglabāšanu, nepārtrauktību un izplatību dažādās kopienās (C2.1.3).	Argumentējot izšķir kopienas izjūtu kā vērtību, aktīvi izsaka ierosinājumus par kopienas tradīciju saglabāšanu, nepārtrauktību un izplatību dažādās kopienās (C2.1.4).

39. Sasniegumu līmeņu pazīmes. 7.–8. klase:

Sliekšņa (1)	Apmierinošs (2)	Pamata (3)	Augstākais (4)
1. Etniskās kultūras iepazīšana (A)			
Formulē dažas ar jaunatni saistītās tradīcijas un etniskās kultūras norises (A1.1.1).	Formulē dažas ar jaunatni saistītās tradīcijas un etniskās kultūras norises kultūrsociālā kontekstā (A1.1.2).	Pēta un raksturo ar jaunatni saistītās tradīcijas un etniskās kultūras norises dažādos kultūrsociālos kontekstos (A1.1.3).	Pamatojoties uz dažādiem avotiem un minot piemērus, no dažādiem aspektiem pēta un raksturo ar jaunatni saistītās tradīcijas, kā arī etniskās kultūras norises dažādos kultūrsociālos kontekstos (A1.1.4).

28

Mīnīmāli aplūko dažus kalendārus un darba ieražu saistību ar dabu un	Izskata norādīto kalendārus un darba ieražu saistību ar dabu un	Analizē kalendārus un darba ieražu saistību ar dabu un astronomiskajām	Pamatojoties uz dažādiem avotiem, vispusīgi analizē dažādu kalendārus un darba ieražu saistību
--	---	--	--

astronomiskajām parādībām (A1.2.1).	astronomiskajām parādībām (A1.2.2).	parādībām, to simboliku (A1.2.3).	ar dabas un astronomiskajām parādībām, to simboliku (A1.2.4).
Minimāli izskata programmas saturā norādītos folkloras žanus un tautas tēlotājmākslu (A1.3.1).	Izskata programmas saturā norādītos folkloras žanus un tautas tēlotājmākslu. Daļēji salīdzina autentisko un stilizēto tautas daiļradi (A1.3.2).	Pēta programmas saturā norādītos folkloras žanus un tautas tēlotājmākslu. Salīdzina autentisko un stilizēto tautas daiļradi (A1.3.3).	Pēta un klasificē programmas saturā norādītos folkloras žanus un tautas tēlotājmākslu. Vispusīgi salīdzina autentisko un stilizēto tautas daiļradi (A1.3.4).
Minimāli pēta informāciju no vairākiem avotiem par dažādām etniskās kultūras jomām, salīdzina tās (A2.1.1).	Pēta informāciju no vairākiem avotiem par dažādām etniskās kultūras jomām, salīdzina tās, norāda daļu to sakarību (A2.1.2).	Analizē un sistematizē informāciju no dažādiem avotiem par dažādām etniskās kultūras jomām, salīdzina tās, norāda to korelāciju, izsaka secinājumus, atziņas (A2.1.3).	Analizē un sistematizē informāciju no zinātniskajiem darbiem un citiem avotiem par dažādām etniskās kultūras jomām, salīdzina tās, apspriež to korelāciju, izsaka apkopojošus secinājumus (A2.1.4).
Minimāli salīdzina lietuviešu un izvēlētās citas tautas kultūras īpatnības tradicionālās	Salīdzina lietuviešu un dažu citu tautu kultūras īpatnības izvēlētajās	Salīdzina lietuviešu un citu tautu kultūras īpatnības dažādās tradicionālās kultūras jomās (A2.2.3).	Salīdzina lietuviešu un citu tautu kultūras īpatnības dažādās tradicionālās kultūras jomās, sniedzot

kultūras jomā (A2.2.1).	tradicionālās kultūras jomās (A2.2.2).		apkopojošas atziņas (A2.2.4).
2. Etniskās kultūras izpausmes (B)			
Izpilda dažus saturā norādīto žanru folkloras darbus, minimāli ņemot vērā etnogrāfisko reģionu tradicionālā izpildījuma specifiku (B1.1.1).	Izpilda, interpretē daļu no saturā norādīto žanru folkloras darbiem, ņemot vērā dažus etnogrāfisko reģionu tradicionālā izpildījuma aspektus (B1.1.2).	Izpilda, interpretē, improvizē saturā norādīto žanru folkloras darbus, ņemot vērā etnogrāfisko reģionu tradicionālā izpildījuma specifiku (B1.1.3).	Raiti izpilda, interpretē, improvizē saturā norādīto žanru folkloras darbus, pamatojoties uz etnogrāfisko reģionu tradicionālā izpildījuma specifiku (B1.1.4).
Izgatavo tautas mākslas un tradicionālo amatu izstrādājumus, tautas mūzikas un/vai skaņas instrumentus atbilstoši dažiem apspriestajiem kritērijiem (B1.2.1).	Pamatojoties uz autentiskiem paraugiem, izgatavo tautas mākslas un tradicionālo amatu izstrādājumus, mūzikas instrumentus, kas atbilst vairākiem apspriestajiem kritērijiem (B1.2.2).	Pamatojoties uz autentiskiem paraugiem un radoši interpretējot, izgatavo tautas mākslas un tradicionālo amatu izstrādājumus, mūzikas instrumentus, kas atbilst apspriestajiem kritērijiem (B1.2.3).	Pamatojoties uz autentiskiem paraugiem un radoši interpretējot, izgatavo tautas mākslas un tradicionālo amatu izstrādājumus, mūzikas instrumentus, kas precīzi atbilst apspriestajiem kritērijiem (B1.2.4).

29

Pamatojoties uz pieredzi, ierosina un cenšas īstenot etniskās kultūras	Pamatojoties uz pieredzi, ierosina un daļēji īsteno etniskās kultūras izpausmes	Pamatojoties uz pieredzi un etniskās kultūras tradīcijām, ierosina un radoši	Pamatojoties uz pieredzi un etniskās kultūras tradīcijām, ierosina, apspriež un
--	---	--	---

izpaušmes idejas. Minimāli piedalās etniskās kultūras norisēs (B2.1.1).	idejas. Fragmentāri piedalās etniskās kultūras norisēs (B2.1.2).	īsteno etniskās kultūras izpaušmes idejas. Piedalās dažādās etniskās kultūras norisēs (B2.1.3).	radoši īsteno etniskās kultūras izpaušmes idejas. Piedalās dažādās etniskās kultūras norisēs un iesaista arī citus (B2.1.4).
Izsaka viedokli par savām un citu etniskās kultūras izpaušmes idejām un to īstenošanas veidiem. Dalās pārdomās par ideju īstenošanas rezultātiem (B2.2.1).	Novērtē savas un citu etniskās kultūras izpaušmes idejas, to īstenošanas veidus. Apspriež ideju īstenošanas rezultātus atbilstoši apspriestajiem kritērijiem (B2.2.2).	Novērtē savas un citu etniskās kultūras izpaušmes idejas un to īstenošanas veidus atšķirīgos kontekstos. Diskutē par ideju īstenošanas rezultātiem atbilstoši apspriestajiem kritērijiem (B2.2.3).	Argumentējot vērtē savas un citu etniskās kultūras izpaušmes idejas, spriež par to īstenošanas veidiem atšķirīgos kontekstos. Diskutē par ideju īstenošanas rezultātiem atbilstoši apspriestajiem kritērijiem, izsaka apkopjošas atziņas (B2.2.4).

3. Etniskās kultūras vērtību refleksija (C)

Pamatojoties uz fragmentārām zināšanām, pauž izpratni par tradīciju nozīmi, min dažus piemērus (C1.1.1).	Pamatojoties uz kopēja rakstura zināšanām, pauž izpratni par tradīciju nozīmi, min dažādus piemērus (C1.1.2).	Sasaistot no dažādiem avotiem iegūto informāciju, pauž savu izpratni par tradīciju nozīmi, min dažādus piemērus ar atšķirīgu kontekstu (C1.1.3).	Sasaistot no dažādiem avotiem iegūto informāciju, pamato savu izpratni par tradīciju nozīmi, analizē un min daudzveidīgus piemērus ar atšķirīgu kontekstu (C1.1.4).
--	---	--	---

Min tradīciju dzīvīguma piemērus. Atbild uz dažiem jautājumiem par etniskās kultūras pastāvīgu atjaunošanos un turpināšanos (C1.2.1).	Min tradīciju dzīvīguma piemērus. Pamatojoties uz zināšanām, spriež par etniskās kultūras pastāvīgas atjaunotnes, kā arī saglabāšanas un nepārtrauktības jautājumiem (C1.2.2).	Pamato tradīciju dzīvīgumu, diskutē par jaunatnes lomu to kopšanā. Pamatojoties uz pieredzi un zināšanām, spriež par etniskās kultūras pastāvīgas atjaunotnes, kā arī saglabāšanas un nepārtrauktības jautājumiem (C1.2.3).	Pamato tradīciju dzīvīgumu, pamatojoties uz pieredzi un zināšanām, diskutē par jaunatnes lomu to kopšanā. Pamatojoties uz zināšanām, minot piemērus un tos izvērtējot, spriež par etniskās kultūras pastāvīgas atjaunotnes, kā arī saglabāšanas un nepārtrauktības iespējām (C1.2.4).
---	--	---	---

30

Dalās pārdomās par dažādu tautu tradīciju savdabību un cieņu pret kultūras dažādību (C1.3.1).	Apspiež dažādu tautu tradīciju savdabību un cieņu pret kultūras dažādību, minot piemērus (C1.3.2).	Spriež un dalās atziņās par dažādu tautu tradicionālo vērtību savdabību un cieņu pret kultūras dažādību, salīdzina Lietuvas un citu valstu nostādni šai aspektā (C1.3.3).	Spriež, un dalās atziņās par dažādu tautu tradīciju savdabību un cieņu pret kultūras dažādību, minot piemērus, vispusīgi salīdzina Lietuvas un citu valstu nostādni šai aspektā (C1.3.4).
Piedalās dažās kopienas izjūtu, kā arī tradīciju saglabāšanu un nepārtrauktību	Piedalās apspriešanā un īsteno dažas kopienas izjūtu, kā arī tradīciju saglabāšanu un	Diskutē, iniciē, īsteno kopienas izjūtu, kā arī tradīciju saglabāšanu un nepārtrauktību veicinošas norises dažādā vidē (C2.1.3).	Diskutē, izvirzot idejas, iniciē un īsteno kopienas izjūtu, kā arī tradīciju saglabāšanu un nepārtrauktību veicinošas un

veicinošās norisēs (C2.1.1).	nepārtrauktību veicinošās norises (C2.1.2).		popularizējošās norises dažādā vidē (C2.1.4).
------------------------------	---	--	---

40. Sasniegumu līmeņu pazīmes. 9.–10. un I–II ģimnāzijas klase:

Sliekšņa (1)	Apmierinošs (2)	Pamata (3)	Augstākais (4)
1. Etniskās kultūras iepazīšana (A)			
Fragmentāri apspriež izvēlēto tradīciju no “sava” un “cita” aspekta, etniskās kultūras norises un objektus, to nozīmi, minimāli ņemot vērā vēsturisko un kultūrsociālo kontekstu (A1.1.1).	Pēta norādītās tradīcijas no “sava” un “cita” aspekta, etniskās kultūras norises un objektus, kā arī to nozīmi, ņemot vērā dažus vēsturiskos un kultūrsociālos kontekstus (A1.1.2).	Analizē tradīcijas no “sava” un “cita” aspekta, etniskās kultūras norises un objektus, to nozīmi vēsturiskajos un kultūrsociālajos kontekstos (A1.1.3).	Pamatojoties uz zinātniskajiem darbiem, analizē dažādas tradīcijas no “sava” un “cita” aspekta, etniskās kultūras norises un objektus, to nozīmi dažādos vēsturiskajos un kultūrsociālajos kontekstos (A1.1.4).
Minimāli norāda izvēlēto kalendāro svētku korelāciju ar mitoloģiju, reliģiju un tradicionālajiem darbiem. Formulē dažu tradicionālo amatu un uzņēmējdarbības veidu nozīmi Lietuvas saimnieciskajā dzīvē (A1.2.1).	Norāda izvēlēto kalendāro svētku korelāciju ar mitoloģiju, reliģiju un tradicionālajiem darbiem. Formulē tradicionālo amatu un uzņēmējdarbības veidu nozīmi Lietuvas saimnieciskajā dzīvē (A1.2.2).	Analizē kalendāro svētku korelāciju ar mitoloģiju, reliģiju un tradicionālajiem darbiem. Apspriež tradicionālo amatu un uzņēmējdarbības veidu nozīmi Lietuvas saimnieciskajā dzīvē (A1.2.3).	Pamatojoties uz zinātniskajiem darbiem un citiem avotiem, analizē kalendāro svētku korelāciju ar mitoloģiju, reliģiju un tradicionālajiem darbiem. Raksturo tradicionālo amatu un uzņēmējdarbības veidu nozīmi Lietuvas saimnieciskajā dzīvē,

			sasaistot ar vēsturisko kontekstu (A1.2.4).
--	--	--	---

31

Minimāli raksturo folkloras žanru dažādību, mūsdienu tautas mākslu, kā arī tautas daiļrades elementus amatieru un profesionāļu daiļradē (A1.3.1).	Raksturo folkloras žanru dažādību, mūsdienu tautas mākslu. Izšķir tautas daiļrades elementus amatieru un profesionāļu daiļradē (A1.3.2).	Pēta folkloras žanru dažādību un maiņu, mūsdienu tautas mākslu. Apspiež tautas daiļrades elementus amatieru un profesionāļu daiļradē (A1.3.3).	Pamatojoties uz dažādiem avotiem, pēta folkloras žanru dažādību un maiņu, mūsdienu tautas mākslu. Diskutē par tautas daiļrades elementiem amatieru un profesionāļu daiļradē (A1.3.4).
Pamatojoties uz vairākiem norādītajiem avotiem, formulē dažādu etniskās kultūras jomu īpatnības (A2.1.1).	Pamatojoties uz avotiem, raksturo dažādas etniskās kultūras jomu īpatnības, izsaka daļējus secinājumus un atziņas (A2.1.2).	Pamatojoties uz zinātniskajiem darbiem un citiem avotiem, analizē dažādu etniskās kultūras jomu īpatnības, izsaka apkopjošus secinājumus (A2.1.3).	Pamatojoties uz zinātniskajiem darbiem un citiem avotiem, kā arī novērtējot to uzticamību, analizē dažādu etniskās kultūras jomu īpatnības, izsaka apkopjošus secinājumus (A2.1.4).
Apspiež dažas lietuviešu un citu tautu kultūras īpatnības dažās tradicionālās kultūras jomās (A2.2.1).	Raksturo lietuviešu un citu tautu kultūras īpatnības dažādās tradicionālās kultūras jomās. Min piemērus par	Salīdzina lietuviešu un citu tautu kultūras īpatnības dažādās tradicionālās kultūras jomās. Diskutē par lietuviešu tautas	Salīdzina lietuviešu un citu tautu kultūras īpatnības dažādās tradicionālās kultūras jomās. Diskutē par lietuviešu tautas kultūras saiknēm ar

	lietuviešu tautas kultūras saiknēm ar citām tautām (A2.2.2).	kultūras saiknēm ar citām tautām (A2.2.3).	dažādām citām tautām, pamatojoties uz vēsturisko un kultūrsociālo kontekstu (A2.2.4).
2. Etniskās kultūras izpausmes (B)			
Izpilda dažus saturā norādīto žanru folkloras darbus, formulē to izpildījuma stilistikas īpatnības (B1.1.1).	Izpilda un interpretē dažus saturā norādīto žanru folkloras darbus, raksturo to izpildījuma stilistikas īpatnības (B1.1.2).	Izpilda, interpretē un improvizē saturā norādīto žanru folkloras darbus, diskutē par to izpildījuma stilistikas īpatnībām (B1.1.3).	Raiti izpilda, interpretē un improvizē saturā norādīto žanru folkloras darbus, pamatojoties uz autentiskiem paraugiem, diskutē par to izpildījuma stilistikas īpatnībām (B1.1.4).
Pamatojoties uz autentiskiem paraugiem, izgatavo tautas mākslas un tradicionālo amatu izstrādājumus atbilstoši vienam otram no noteiktajiem kritērijiem (B1.2.1).	Pamatojoties uz autentiskiem paraugiem, izgatavo tautas mākslas un tradicionālo amatu izstrādājumus atbilstoši vairākiem noteiktajiem kritērijiem (B1.2.2).	Pamatojoties uz autentiskiem paraugiem un radoši interpretējot, izgatavo tautas mākslas un tradicionālo amatu izstrādājumus atbilstoši noteiktajiem kritērijiem (B1.2.3).	Pamatojoties uz autentiskiem paraugiem un radoši interpretējot, izgatavo tautas mākslas un tradicionālo amatu izstrādājumus precīzi atbilstoši noteiktajiem kritērijiem (B1.2.4).

<p>Apspiež etniskās kultūras iniciatīvas, izvirza un īsteno dažas etniskās kultūras izpausmes idejas. Fragmentāri piedalās etniskās kultūras norisēs (B2.1.1).</p>	<p>Apspiež dažādas etniskās kultūras iniciatīvas, izvirza un īsteno etniskās kultūras izpausmju idejas. Piedalās etniskās kultūras norisēs (B2.1.2).</p>	<p>Pamatojoties uz etniskās kultūras tradīcijām, diskutē par dažādām etniskās kultūras iniciatīvām. Izvirza un radoši īsteno etniskās kultūras izpausmes idejas. Piedalās dažādās etniskās kultūras norisēs (B2.1.3).</p>	<p>Pamatojoties uz etniskās kultūras tradīcijām, spriež par dažādām etniskās kultūras iniciatīvām, izvērtējot to ietekmi uz kopienu. Izvirza un radoši īsteno etniskās kultūras izpausmes idejas. Iniciē un piedalās dažādās etniskās kultūras norisēs (B2.1.4).</p>
<p>Novērtē savas un citu etniskās kultūras izpausmes idejas, spriež par īstenoto ideju rezultātiem (B2.2.1).</p>	<p>Novērtē savas un citu etniskās kultūras izpausmes idejas, to aktualitāti. Spriež par īstenoto ideju rezultātiem un to turpināšanos (B2.2.2).</p>	<p>Novērtē savas un citu etniskās kultūras izpausmes idejas, to aktualitāti, īstenošanas iespējas un izplatību. Spriež par īstenoto ideju rezultātiem un to turpināšanos (B2.2.3).</p>	<p>No dažādiem aspektiem izvērtē savas un citu etniskās kultūras izpausmes idejas, to aktualitāti, īstenošanas iespējas un izplatību. Apkopo īstenoto ideju rezultātus un to turpināšanos (B2.2.4).</p>
<p>3. Etniskās kultūras vērtību refleksija (C)</p>			
<p>Fragmentāri interpretējot dažus avotus, pauž savu izpratni par tradīciju nozīmi (C1.1.1).</p>	<p>Vispārīgi interpretējot avotus, pauž savu izpratni par tradīciju nozīmi izvēlētajā kultūrsociālajā kontekstā (C1.1.2).</p>	<p>Interpretējot dažādus avotus, pauž savu izpratni par tradīciju nozīmi kultūrsociālajos kontekstos (C1.1.3).</p>	<p>Interpretējot un apkopojot dažādus avotus, spriež un pamato savu izpratni par tradīciju nozīmi atšķirīgos</p>

			kultūrsociālajos kontekstos (C1.1.4).
Raksturo tradīciju vērtību. Piedalās diskusijās par etniskās kultūras saglabāšanas, nepārtrauktības un inovāciju attiecībām (C1.2.1).	Raksturo tradīciju vērtību, daļēji salīdzinot pagātni un tagadni. Minot dažus piemērus, spriež par etniskās kultūras saglabāšanas, nepārtrauktības un inovāciju attiecībām (C1.2.2).	Diskutē par tradīciju vērtību, salīdzinot pagātni un tagadni. Pamatojoties uz zināšanām un minot dažādus piemērus, spriež par etniskās kultūras saglabāšanas, nepārtrauktības un inovāciju attiecībām (C1.2.3).	Diskutē par tradīciju vērtību, argumentēti salīdzinot pagātni un tagadni. Pamatojoties uz zināšanām un minot dažādus piemērus, spriež par etniskās kultūras saglabāšanas, nepārtrauktības un inovāciju attiecībām, apdraudējumu, iespējām un stiprajām pusēm (C1.2.4).

33

Fragmentāri izsakās par tradicionālo vērtību nozīmi saistībā ar personas nacionālo pašapziņu un pašvērtību, cieņu pret kultūras dažādību (C1.3.1).	Izsakās par tradicionālo vērtību nozīmi saistībā ar personas nacionālo pašapziņu un pašvērtību, cieņu pret kultūras dažādību. Apspriež dažas nacionālās vai starptautiskās vienošanās par šo tēmu (C1.3.2).	Diskutē par tradicionālo vērtību nozīmi saistībā ar personas nacionālo pašapziņu un pašvērtību, cieņu pret kultūras dažādību. Analizē nacionālās un starptautiskās vienošanās par šo tēmu (C1.3.3).	Diskutē par tradicionālo vērtību nozīmi saistībā ar personas nacionālo pašapziņu un pašvērtību, cieņu pret kultūras dažādību. Analizē un izvērtē nacionālās un starptautiskās vienošanās un iniciatīvas par šo tēmu (C1.3.4).
--	---	---	---

Piedalās apspriešanās un darbībās, kas vērstas uz tradīciju nepārtrauktības nodrošināšanu (C2.1.1).	Piedalās apspriešanās un darbībās, kas vērstas uz tradīciju saglabāšanu un nepārtrauktību. Formulē savas atziņas par etniskās kultūras vērtību lomu personas pasaules redzējuma un identitātes formēšanā (C2.1.2).	Iniciē apspriešanas un darbības, tiecoties pēc tradīciju saglabāšanas un nepārtrauktības dažādās vidēs. Ar personiskajām atziņām pamato etniskās kultūras vērtību lomu personas pasaules redzējuma un identitātes formēšanā (C2.1.3).	Iniciē apspriešanas un aktivitāšu organizēšanu, tiecoties pēc tradīciju saglabāšanas un nepārtrauktības dažādās vidēs. Ar personiskajām atziņām izsmeļoši pamato etniskās kultūras vērtību lomu personas pasaules redzējuma un identitātes formēšanā (C2.1.4).
---	--	--	--

41. Sasniegumu līmeņu pazīmes. III–IV ģimnāzijas klase:

Sliekšņa (1)	Apmierinošs (2)	Pamata (3)	Augstākais (4)
1. Etniskās kultūras iepazīšana (A)			
Fragmentāri aplūko izvēlētās senās baltu kultūras norises un objektus: pasaules uzskatu, mitoloģiju un reliģiju, paražas, dzīvesveidu un baltu mantojumu kultūras ainavā (A1.1.1).	Pēta norādītās senās baltu kultūras norises un objektus: pasaules uzskatu, mitoloģiju un reliģiju, paražas, dzīvesveidu un baltu mantojumu kultūrainavā (A1.1.2).	Pēta seno baltu kultūru: pasaules uzskatu, mitoloģiju un reliģiju, paražas, dzīvesveidu, baltu mantojumu kultūrainavā, kā arī citas norises un objektus (A1.1.3).	Pamatojoties uz zinātniskajiem darbiem dažādās etniskās kultūras jomās un citiem avotiem, vispusīgi pēta seno baltu kultūru: pasaules uzskatu, mitoloģiju un reliģiju, paražas, dzīvesveidu, baltu mantojumu kultūrainavā, kā arī

			<p> citas norises un objektus (A1.1.4).</p>
<p>Fragmentāri aplūko baltu kalendāro ieražu simboliku, ar tām saistīto mutvārdu daiļradi un folkloru. Apspriež izvēlētos baltu amatus un uzņēmējdarbības veidus (A1.2.1).</p>	<p>Pamatojoties uz vairākiem avotiem, pēta baltu kalendāro ieražu simboliku, ar tām saistīto mutvārdu daiļradi un folkloru. Apspriež izvēlētos baltu amatus un uzņēmējdarbības veidus (A1.2.2).</p>	<p>Pamatojoties uz dažādiem avotiem, pēta baltu kalendāro ieražu simboliku, ar tām saistīto mutvārdu daiļradi un folkloru. Apspriež baltu amatus un uzņēmējdarbības veidus (A1.2.3).</p>	<p>Pamatojoties uz zinātniskajiem darbiem un citiem avotiem, pēta baltu kalendāro ieražu simboliku, ar tām saistīto mutvārdu daiļradi un folkloru. Minot dažādus piemērus, raksturo baltu amatus un uzņēmējdarbības veidus (A1.2.4).</p>

34

<p>Fragmentāri aplūko baltu mutvārdu, muzikālā un cita radošā mantojuma īpatnības, simboliku un savdabību, formulē to vērtību (A1.3.1).</p>	<p>Aplūko baltu mutvārdu, muzikālā un cita radošā mantojuma īpatnības, simboliku un savdabību, to vērtību (A1.3.2).</p>	<p>Analizē baltu mutvārdu, muzikālā un cita radošā mantojuma īpatnības, simboliku un savdabību, raksturo to vērtību, izdara apkopojumu (A1.3.3).</p>	<p>Analizē baltu mutvārdu, muzikālā un cita radošā mantojuma īpatnības, simboliku un savdabību, izsaka spriedumus, argumentējot raksturo to vērtību, izdara apkopojumu (A1.3.4).</p>
---	---	--	--

Pamatojoties uz dažiem avotiem, formulē dažas etniskās kultūras jomas, norādot to korelāciju noteiktā vēsturiskajā un kultūrsociālajā kontekstā (A2.1.1).	Pamatojoties uz dažādiem avotiem raksturo vairākas etniskās kultūras jomas un norāda to korelāciju līdzīgos vēsturiskajos un kultūrsociālajos kontekstos (A2.1.2).	Pamatojoties uz zinātniskajiem darbiem un citiem avotiem, analizē dažādas etniskās kultūras jomas un to korelāciju atšķirīgos vēsturiskajos un kultūrsociālajos kontekstos (A2.1.3).	Pamatojoties uz zinātniskajiem darbiem un citiem avotiem, analizē dažādas etniskās kultūras jomas un to korelāciju atšķirīgos vēsturiskajos un kultūrsociālajos kontekstos, izsaka apkopojošus secinājumus (A2.1.4).
Fragmentāri analizē baltu un citu seno kultūru norises un objektus. Izsaka novērojumus par baltu kultūras nozīmi pašlaik (A2.2.1).	Analizē baltu un citu seno kultūru norises un objektus, izsaka atziņas par līdzībām un atšķirībām. Izsaka novērojumus par baltu un citu seno kultūru nozīmi pašlaik (A2.2.2).	Analizē un salīdzina baltu un citu seno kultūru norises un objektus. Diskutē par baltu un citu seno kultūru nozīmi pašlaik (A2.2.3).	Analizē, salīdzina baltu un citu seno kultūru norises un objektus. Minot nozīmīgus argumentus, diskutē par baltu un citu seno kultūru nozīmi pašlaik (A2.2.4).
2. Etniskās kultūras izpausmes (B)			
Izpilda un interpretē vairākus saturā norādīto žanru darbus, daļēji raksturo to īpatnības. Presentē senās baltu jaunrades	Izpilda, interpretē un improvizē saturā norādīto žanru darbus, raksturo to īpatnības. Presentē vairāku senās baltu jaunrades elementu iekļaušanas savā	Izpilda, interpretē un improvizē saturā norādīto žanru darbus, diskutē par to īpatnībām. Presentē senās baltu jaunrades elementu iekļaušanas	Raiti izpilda, interpretē, improvizē saturā norādīto žanru darbus, spriež un diskutē par to īpatnībām. Presentē senās baltu jaunrades elementu iekļaušanas

elementu iekļaušanas savā jaunradē piemēru (B1.1.1).	jaunradē piemērus (B1.1.2).	savā jaunradē piemērus (B1.1.3).	savā jaunradē piemērus (B1.1.4).
Pamatojoties uz dažādiem avotiem, izgatavo baltu mākslas izstrādājumus un senos mūzikas instrumentus, kas atbilst dažiem norādītajiem kritērijiem un prezentē tos (B1.2.1).	Pamatojoties uz dažādiem avotiem, izgatavo baltu mākslas izstrādājumus un senos mūzikas instrumentus, kas atbilst vairākiem norādītajiem kritērijiem, un prezentē tos (B1.2.2).	Pamatojoties uz muzeja eksponātiem, arheoloģiskajiem pētījumiem un citiem avotiem, izgatavo baltu mākslas izstrādājumus un senos mūzikas instrumentus, kas atbilst noteiktajiem kritērijiem, un prezentē tos (B1.2.3).	Pamatojoties uz muzeja eksponātiem, arheoloģiskajiem pētījumiem un citiem avotiem, izgatavo baltu mākslas izstrādājumus un senos mūzikas instrumentus, kas pilnībā atbilst noteiktajiem kritērijiem, un prezentē tos (B1.2.4).

35

Pamatojoties fragmentārām zināšanām par baltu kultūru, ierosina etniskās kultūras izpausmes idejas, dažas īsteno, fragmentāri piedalās etniskās kultūras norisēs (B2.1.1).	Pamatojoties uz zināšanām par baltu kultūru, ierosina etniskās kultūras izpausmes idejas un tās īsteno, piedalās etniskās kultūras norisēs (B2.1.2).	Pamatojoties uz zināšanām par baltu kultūru un etnokultūras tradīcijām, ierosina etniskās kultūras izpausmes idejas, radoši tās īsteno, piedalās dažādās etniskās kultūras norisēs, iniciē un īsteno etniskās	Pamatojoties uz zināšanām par baltu kultūru un etnokultūras tradīcijām, ierosina un apspriež etniskās kultūras izpausmes idejas, radoši tās īsteno, aktīvi piedalās dažādās etniskās kultūras norisēs, iniciē un īsteno etniskās kultūras projektus (B2.1.4).
--	--	---	---

		kultūras projektus (B2.1.3).	
Vērtē etniskās kultūras izpausmes idejas no norādītajiem aspektiem. Apspiež īstenoto ideju rezultātus un to perspektīvas (B2.2.1).	Vērtē etniskās kultūras izpausmes idejas no dažiem aspektiem. Izvērtē īstenoto ideju rezultātus un to perspektīvas (B2.2.2).	Vērtē etniskās kultūras izpausmes idejas no dažādiem aspektiem. Analizē un apkopo īstenoto ideju rezultātus un to perspektīvas (B2.2.3).	Argumentējot vērtē etniskās kultūras izpausmes idejas no dažādiem aspektiem. Analizē un apkopo īstenoto ideju rezultātus, nošķirot prioritātes, diskutē par to perspektīvām (B2.2.4).
3. Etniskās kultūras vērtību refleksija (C)			
Interpretējot vairākus avotus, izsaka savu izpratni par etniskās kultūras vērtībām un to nozīmi izvēlētajos vēsturiskajos un kultūrsociālajos kontekstos (C1.1.1).	Interpretējot dažādus avotus un ņemot vērā vēsturiskos un kultūrsociālos kontekstus, pamato savu izpratni par etniskās kultūras vērtībām un to nozīmi (C1.1.2).	Interpretējot dažādus avotus un salīdzinot dažādus vēsturiskos un kultūrsociālos kontekstus, pamato savu izpratni par etniskās kultūras vērtībām un to nozīmi (C1.1.3).	Interpretējot dažādus avotus un salīdzinot dažādus vēsturiskos un kultūrsociālos kontekstus, izvirza problēmjautājumus un pamato savu izpratni par etniskās kultūras vērtībām, to attīstību un nozīmi (C1.1.4).
Piedalās spriešanā par baltu kultūras mantojuma vērtību un attiecībām ar citām kultūrām, kā	Raksturo baltu kultūras mantojuma vērtību un attiecības ar citām	Analizē baltu kultūras mantojuma vērtību un attiecības ar citām kultūrām, pēta etniskās	Analizē un apkopo baltu kultūras mantojuma vērtību un attiecības ar citām kultūrām, pēta un diskutē par etniskās

arī etniskās kultūras nozīmi mūsdienu pasaulē (C1.2.1).	kultūrām, pauž viedokli par etniskās kultūras nozīmi mūsdienu pasaulē (C1.2.2).	kultūras nozīmi mūsdienu pasaulē (C1.2.3).	kultūras nozīmi mūsdienu pasaulē (C1.2.4).
---	---	--	--

36

Pamatojoties uz vispārējām zināšanām, diskutē par atšķirīgu kultūru mantojuma un pašreizējo tradīciju unikalitāti un cieņu pret to dažādību (C1.3.1).	Izvērtējot dažas vēsturiskā un kultūrsociālā konteksta jomas, diskutē par atšķirīgu kultūru mantojuma un pašreizējo tradīciju unikalitāti un cieņu pret to dažādību (C1.3.2).	Izvērtējot vēsturisko un kultūrsociālo kontekstu, ierosina problēmjautājumus un diskutē par atšķirīgu kultūru mantojuma un pašreizējo tradīciju savdabību, kā arī cieņu pret to dažādību (C1.3.3).	Vispusīgi izvērtējot atšķirīgus vēsturiskos un kultūrsociālos kontekstus, ierosina problēmjautājumus par atšķirīgu kultūru mantojuma un pašreizējo tradīciju savdabību, kā arī cieņu pret to dažādību (C1.3.4).
Piedalās aktivitāšu, kas veltītas tradīciju nepārtrauktības noteiktā vidē nodrošināšanai, apspriešanā un plānošanā, nedaudzas no tām īsteno (C2.1.1).	Izsaka ierosinājumus un īsteno dažas darbības, tiecoties pēc tradīciju saglabāšanas un nepārtrauktības dažādās vidēs. Pauž personiskas attiecības ar etniskās kultūras vērtībām (C2.1.2).	Iniciē, organizē un īsteno aktivitātes, tiecoties pēc tradīciju saglabāšanas un nepārtrauktības dažādās vidēs. Pauž personiskas attiecības ar etniskās kultūras vērtībām un pamato to lomai personas pasaules ainās un identitātes veidošanā (C2.1.3).	Aktīvi iniciē, organizē un īsteno aktivitātes, tiecoties nodrošināt tradīciju saglabāšanu un nepārtrauktību, kā arī to izplatīšanu un popularizēšanu dažādās vidēs. Pauž personiskas attiecības ar etniskās kultūras vērtībām un pamato to lomai personas pasaules redzējuma un identitātes veidošanā (C2.1.4).

